ANUL I No 78 — 6 PAGINI 2 LEI — I — Duminică 19 Octombrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieți românești

Redacția din București: Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.05.45 | Abonamente: Un an 500 lei; 6 luni 250 lei; P-tru instituții 1000 lei | Redacția din Chișinău: Strada Mihail Eminescu, 19, Telefon 302

REGINA VICTORIILOR ROMANEŞTI: ODESA

Cucerirea Odesei a tulburat până la lacrimi sufletul plin de arzândă așteptare al țării. Am văzut oameni, care la auzul acestei vești și-au descoperit capetele intr'o profundă incremenire, ca niște busturi, copleșiți de avalanșa unor senzații prea tari. Am văzut mame, cu feciori plecați demult pe front, ingenunchiate in fața icoanelor, trădându-și pe obraz neobișnuita revărsare de bucurie, resfirându-și gesturile intr'o neregulată indoiere, parcă și-ar fi căutat un sprijin pentru strivitoarea pâlpâire a sufletului incărcat de roada rugăciunilor, insomniei și așteptărilor lor. Am văzut soții bătând din palme ca copiii, ciufulindu-și buclele și neștiind cum să-și exteriorizeze ploaia de aproape dureroase emoții, pe care cerul și armata românească le-au intins ofrandă pe talgerul jertfelor bărbaților lor.

Intr'adevăr, cucerirea Odesei e cea mai năvalnică biruință și cea mai glorioasă epopee a războiului românesc.

Odesa n'a fost un simplu oraș, inconjurat de cazemate și arme automate, ce-ar fi putut fi neutralizate de o vijelie artileristică bine dirijată; ea a fost o fortăreață la a cărei apărare s'a lucrat zece ani neintrerupți, pentru care Sovietele au sacrificat sume fabuloase de ruble, a cărei gură deschisă spre Marea Neagră prezenta o permanentă poartă de aprovizionare, pentru care cartierul subteran al marelui strateg roșu din Moscova dăduse poruncă, „să se verse ultima picătură de sânge", — așa cum glăsuia un manifest al „tătucului", pe care l-am găsit uitat in niște adăposturi din fața satului Dofinovca, — și care, in fine, in ultima vreme, prin baricadele ridicate pe străzi, prin organizarea fiecărei case ca citadelă invincibilă, prin șanțurile betonate din jurul orașului, avea aspectul unui bloc de granit impenetrabil, de care se ingrozeau și prizonierii când mărturiseau realitățile deacolo.

Iar armata IV — armata Moldovei voevodale — l-a spart ca pe un balon de sticlă, intrând cu transpirația urgiei pe frunte și cu pieptul plin de mândrie pe străzile lungi și drepte ale Odesei.

De trei ori in decursul istoriei s'a incercat cucerirea celui mai mare port al Rusiei și de trei ori ofensivele cuceritorilor s'au ciocnit de formidabila apărare a acestui oraș.

Numai răbdarea peste măsură a fi comparată a ostașului român, care nu s'a clătinat de sângele vărsat pe crestele apărătoare, numai mândria de neam a luptătorilor din linia I-a, care le-a interzis să se gândească a da inapoi, numai vitejia de arhangheli ai focului a trupelor române, care ingrozeau hoardele roșii ingropate in pământul ce nu le mai putea sufferi, când apăreau ca stafiile prin pânza viforoasă a gloanțelor păgâne, numai participarea integrală a sufletului țării la groaznica luptă, acestea au cucerit Odesa.

Cu toate că, această inimă a respirației europene rusești a fost apărată numai de Cadeți ai școlilor militare și de marinari puternici cât niște munți, ea a fost cucerită.

Cel mai mare pericol al granițelor noastre răsăritene a fost spulberat. Inlăturarea lui insemnează ridicarea Patriei la rangul țărilor de elită in noua Europă.

Ea tălmăcește tuturor popoarelor — chiar și celui englez — până la ce inălțimi ametitoare de virtute se poate ridica neamul românesc, de ce eforturi extraordinare e capabilă această rasă latină, care dela inceputul existenței ei și până 'n prezentul acesta culminant a fost paznicul credincios al Europei in calea tuturor barbarilor; ea oglindește până unde poate să meargă increderea in legământul sacrosanct al unui popor dirijat de mâna conducătoare a Mareșalului Antonescu; ea răstoarnă astăzi toate clevetirile și intrigile străine, ai căror colportori sunt forțați să tacă și să respecte sărbătoarea românească.

Toți cei căzuți dela 14 August, când a inceput strângerea cercului de fier in jurul Odesei, pe câmpiile lungi și mohorite ca niște păcate ale Rusiei, surâd acum in sfânta și superba lor muțenie, fiindcă prin căderea lor, s'a ridicat Patria la gloria pe care ar râvni-o orice națiune din lume. Să se bucure mamele indoliate și 'n florile pe care le vor arunca soțiile pe mormintele lor să se strecoare pozitatea iluminării. Răniții, care au infierbântat țărâna cu jeratecul aprins al sângelui lor, să considere această regină a victoriilor românești: Odesa, drept cea mai prețioasă decorație, pe care le-a insemnat-o Dumnezeu pentru suferințele și jertfa lor.

O! Ce miraj de vrajă, ce vis sublim al unei defilări victorioase, ce incordare dusă până la incăpățânare, a insemnat Odesa pentru luptătorii din linia I-a! Dârdâiau văile ca niște farfurii sub ropotul salturilor lor, se desfăcea pământul sub trăsnetul armelor lor, se intuneca cerul la freamătul mâniei lor luptătoare, răniții nu voiau să plece de pe poziție indurerați că nu vor putea vedea Odesa, iar inima — inima aceasta din piept — se desfăcea ca un letopiseț, in care se inscriu victorii după victorii.

Pentru Basarabia desrobită, căderea Odesei presupune siguranța veșnică a Nistrului ei secular, liniștea netulburată a acțiunilor creatoare și bucuria, ce nu-și poate găsi limită.

Am cucerit Odesa, am cucerit respectul și admirația lumii: așa cum glăsuia ordinul de zi către armată al Mareșalului, din ziua de 20 August: „Ostași, lumea vrea să vă vadă la Odesa".

Și, iată, i-a văzut.

Sergiu Matei Nica

REGIUNEA ODESEI

RĂSADUL JERTFEI

„Neamul, Regele și eu, ne inchinăm respectuoși in fața morților și a celor ce au luptat cu atâta eroism pentru onoarea și mândria Neamului".

Mareșal I. Antonescu

Intreaga țară freamătă astăzi. Gem stihiile văzduhului românesc. Bucuria este mare. Așa de mare, incât nici nu incape in tainițele inimilor noastre descătușate, deprinse să rabde, să sufere și să învingă oricum.

A' căzut Odesa. A căzut după lupte crâncene și istovitoare, după nopți de sbucium și titanice incălerări, cel mai formidabil obstacol, peste care flăcăii români și-au irosit lăstunii tinereții lor și dragostea de brazdă reavănă, în sudori muncită.

Cine poate să ne înțeleagă, deplin, cântecul viforoaselor sbateri, cântecul crescut, — suer, — din străfundurile olatelor voevodale, lăsate zestre scumpă din moși strămoși?

Săntem prea plini, de nădejdi tămăduitoare; prea plini de duhul renăscător al Neamului acesta, pentru care jertfele ostașilor, necondiționate, au ars ca o candelă luminoasă la icoana unui viitor mai bun, la icoana unui viitor mai uman și mai drept.

Două luni de zile, intr'una, ne-am bătut in fața Odesei. Pe ploaie, pe frig, având de infruntat un inamic superior ca număr și bine inarmat, piepturile noastre n'au știut ce este frica de moarte. N'au știut ce este stagnarea și lașitatea. Nu. Am luptat. Fără crâcnire. Eroic. Până la urmă. Iluminați de lăuntrice flăcări ne-am luat la trântă cu destinul și am înscris cu sânge și sfârtecând carne, pagini de supraomenești eforturi, pagini de glorie împărătească in analele unei noui istorii: a dreptății.

Pentru armata noastră, Odesa a însemnat mai mult decât o victorie. Mai mult decât o triumfală cucerire.

Acolo, in largurile stepei transnistriene, sub zidurile de beton și oțel, ne-am pus la incercare sufletele. Bogăția lor. Tăria. Desbrăcați de haina materialismului, a nimicurilor, a putregaiului, purtând numai pecetia moralei și a iubirii, departe de mediocritatea cotidiană, am crezut cu tenacitate intr'un ideal. Intr'un vis sublim, trăindu-l. Iar cel ce-și trăește idealul este scutit de imperfecțiune și se apropie cu pași giganți de divinitate.

Hotarele false, hotarele unei lumi despotice, de acum inainte, stau sfărâmate, ca niște năslimiri ale trecutului, ca un blestem fantasmagoric. Odesa este pentru totdeauna in mâinile noastre. Răsad al jertfei neprecupețite, al suferinței și al Invierii de mâine, cei căzuți pe câmpurile de bătaie i-au zămislit contururi mari de epopee, arătând tuturor că Românul poate să moară pentru o cauză sfântă.

A fost odată...

Așa va incepe Cartea de aur a Neamului, leat 1941. A fost odată o vijelie românească cutremurătoare, pe plaiurile românești ale Transnistriei eterne.

Sergiu Grosu

SOLDATUL ROMÂN ÎN FAŢA ODESEI

Cea mai inverșunată rezistență bolșevică intâmpinată de trupele noastre in victoriosul lor marș de eliberare a fost lichidată. Odesa este, de ieri seară, in mâinile noastre. Mândrul drapel românesc fâlfâie biruitor pe zidurile acestui oraș, in jurul căruia s'au dat lupte de o violență fără precedent in istoria războaelor noastre.

Rușii se organizaseră la Odesa pentru o rezistență indelungată. Marele port dela Marea Neagră avea in planul lor de operații o importanță covârșitoare. Dar mai ales după retragerea armatelor roșii din Basarabia și din regiunile cuprinse între Nistru și Nipru, stăpânirea Odesei da comandamentului sovietic speranța că va reuși la momentul oportun să execute de aci o manevră care să pună în primejdie spatele frontului. Incercări de contraofensivă s'au repetat destul de des în săptămânile din urmă. Rușii aveau la Odesa 12—14 divizii, iar legătura lor pe mare cu Crimeea, le îngăduia să-și împrospăteze permanent trupele de aci, ba chiar să le și sporească efectivele.

Dar toate încercările disperate ale sovieticilor de a sparge cercul de fier în care erau strânși, au fost zadarnice. Trupele române nu s'au clintit nici o palmă de pe locul pe care-l ocupaseră. Ele au rezistat cu o superbă tenacitate atacurilor ruse și au executat, la rândul-le, atacuri de o violență neegalată. Zi cu zi, ceas cu ceas, bravii noștri ostași și-au pregătit cu o uimitoare răbdare, victoria.

Aveau în fața lor fortificațiile cele mai moderne. Timp de 10 ani bolșevicii lucraseră neîntrerupt la centura defensivă a Odesei, folosind toate învățămintele trase din ultimele războae. Infanteristul și pionerul român nu și-au pierdut însă curajul. Cu un eroism, căruia cu greu îi putem găsi o comparație demnă de el, ei au luat în piept forturile bolșevice, isbutind printr'un atac dat pe tot frontul, să le depășească și să-și asigure astfel o biruință neașteptat de rapidă.

Comunicatul citit aseară la Radio de d. prim ministru prof. Mihai Antonescu, a umplut toate inimile românești de o nestăpânită bucurie. Țara întreagă avea ochii ațintiți spre Odesa. Lupta fiilor ei aflați sub zidurile cetății pontice era urmărită cu arzător interes. Și fiecare Român conștient de însemnătatea acestei lupte înălțase zi de zi fierbinți rugăciuni spre cel Atotputernic să întărească brațul ostașului român și să-i călăuzească pașii spre vitorie.

Spre victoria care astăzi strălucește pe fețele tuturora,

Ostașul Mareșalului Antonescu, luptând dârz care și

(Continuare in pag. II-a)

Brava armată română

ROLUL IMPERIALIST AL ODESEI

Evenimentul, produs pe frontul de răsărit, care reține actualmente atenția și sentimentele opiniei românești, este străpungerea fortificațiilor de centură ale Odesei de către bravele noastre trupe și intrarea acestora, pe toate direcțiile, in interiorul ei. Această victorie românească, intârziată atât timp, este cu atât mai strălucită și mai reală, cu cât ea poartă in realizarea ei sensul istoric al luptelor noastre cu Răsăritul slav, cu cât ea inseamnă afirmarea definitivă a existenței noastre intangibile, aici, la gurile Dunării.

Existența istorică a Odesei pe malul nordic al Mării Negre a avut intotdeauna rosturi cu tot stabile pentru tendințele agresive ale imperialismului testamentar al lui Petru cel Mare și al Ecaterinei. Ca punct comercial și, mai ales, ca cetate bine intărită și fericit așezată, Odesa a fost un temerar avant-post spre jinduitele guri ale Dunării sau un loc de unde se putea observa mai bine spre Strâmtori, spre Mediterana. Este așa de legată Odesa de istoria noastră de rezistențe voevodale, incât imperialismul rusesc nu-și are rațiune fără ea. Și-rul țarilor, de fapt, a trecut spre coroana Rusiei și spre poruncile tradiției acestui imperialism prin Odesa și numai prin Odesa, făcând — astfel — din ea un permanent pericol, in primul rând pentru Țările Române.

Bolșevicii, cu toate că profesau din perfidie impotriva răsboiului imperialist, n'au uitat o clipă vechile rosturi așezate la temelia Odesei și, pentru aceasta, n'au intârziat să-i amplifice și să-i perfecționeze sistemul portuar in scopul de a intreține la dispoziția ei o destul de puternică flotă pentru a teroriza apele Mării Negre. Conștienți de prezența Odesei in tendințele imperialismului lor, bolșevicii au făcut mai mult decât atât. Cu o risipă fără precedent, ei au fortificat-o după planuri moderne și i-au înzestrat fortificațiile cu un material de apărare excepțional, din toate privințele. Mai mult. Că Odesa a constituit o nădejde pentru bolșevici chiar din cele dintâi zile ale revoluției roșii, o arată insăși teribila lor indârjire cu care, odinioară, s'au bătut pentru păstrarea ei, impotriva armatelor intervenționiste. Deasemenea, eforturile pe cari le-au făcut, diplomatic, bolșevicii de a pătrunde in Comisiunea Europeană a Dunării, nu vizau altceva decât de a da un cât mai accentuat prestigiu Odesei, fiinta lor in această Comisiune având doar scopul de a diminua influența puterilor apusene la gurile Dunării și de a se substitui, cu vremea, acestora. Oricine își poate imagina autoritatea pe care ar fi avut-o atunci Odesa in controlul comerțului tuturor statelor riverane.

Chiar dacă nu ne-am departa prea mult, in timp, ca să cercetăm ce a fost Odesa pentru noi am descoperi incă vii in minte nenumăratele și fantomaticele apariții ale unor bastimente „necunoscute" cari incrucișau, din când in când, in fața Constanței și, mai vârtos, in fața Sulinei. Bineințeles, bastimentele erau „necunoscute", dar ele plecau — cu certitudine — dela Odesa.

Personal, d. Molotov a cerut — cu ocazia unor negocieri secrete pe cari Fuehrerul le-a și înfierat public — să i se asigure stăpânirea Moldovei și a Peninsulei balcanice, inclusiv Strâmtorile, demonstrând că este o necesitate pentru Rusia Sovietică să iasă „la aer". Prin d. Molotov se puneau de acord imperialismul rusesc cu caracter de panslavism ortodox, cu imperialismul sovietic dinamizat de dorința de a svârli în lume catehismul marxist și internațional. Prin d. Molotov se puneau de acord două lucruri cari, istoric, se dovediseră a fi identice, căci prin d. Molotov vorbise — răspicat și testamentar — aceiaș Odesă care a vorbit mereu, mereu.

Bravele noastre trupe, după sacrificii neprecupețite și scumpe tuturor, au intrat in Odesa, sfărâmându-i personalitatea de cetate invincibilă și de avantpost imperialist, pentru a hotărî că rosturile ei, in slujba răsăritului slav sau roșu, s'au terminat.

C. L. Vâlceanu

DUH ŞI SLOVĂ

POEZIA POPORULUI

Lirica noastră populară atât de bogată şi atât de variată, rămâne şi'n toate împrejurările, adevărat isvor de inspiraţie şi în acelaş timp document specific pentru portretizarea cît mai justă a sufletului nostru.

Dela doinele populare, înşăilate întâi din melodia stărilor sufleteşti şi mult mai târziu turnate în cuvintele poetului anonim şi până la acele „cărţi" poştale, în versuri — ale flăcăilor plecaţi la cătănie, limpezişurile ori frământările sufletului nostru ţărănesc, se prind în verigele ritmului şi ale rimei, cînd săltăreţe, cînd cu încetineala jeluirilor şi-a dorului...

Atmosfera bogată a baladelor noastre de acelaş gen — popular — este împrumutată din varietatea peisajului şi din sărăcia ori măreţia lui, sălbatică şi înspăimântător de frumoasă. Dar acest peisaj care se oglindeşte în versificarea lirică a anonimatului, creiază folklorul regiunilor, după cum, cu dreaptă şi justă logică avem în poezia cultă — nuanţări regionale.

Versul rămâne acelaş dar în structura lui, influenţa mediului înconjurător şi al peisajului, înrîureşte inspiraţia, după cum dealtfel se întâmplă cu poezia fiecărui popor.

Apoi chiar sbuciumul şi precipitarea evenimentelor sociale contribuesc — făţiş — la crearea poeziei populare şi culte. Pe lângă dragoste, pe lîngă peisaj, suferinţă şi nedreptate, războaiele şi frământările lor, dospesc aluat nou în lirica popoarelor, în care se găsesc de multe ori preţiozităţi incalculabil de valoroase, care-şi au ori soarta veşnicului anonimat, ori cotrobăite de vre'un arhivar vrednic, rămân *pietre de hotar* în poezia neamului.

Astăzi, când războiul nostru sfânt se desfăşoară în toată măreţia adevăratelor lui înţelesuri istorice, când poezia noastră cultă nu şi-a isbucnit încă vulcanul inspiraţiei ei, (poate furată de complexul împrejurărilor ori dusă de vântul măreţiei cearcă să-i prindă înţelesul), poeţii poporului, pătrunşi mai repede şi mai direct de tainele de eri şi de adevărurile de astăzi, năşîlează ca niciodată expresia simţimintelor actuale.

Deaceea ne bucură iniţiativa d-lui Dan Bălteanu, care a publicat în „Universul" câteva foiletoane cu subiectul „Lirica populară în războiul nostru de azi".

Dăm şi noi mai jos câteva crîmpee, culese din scrisorile soldaţilor de pe front şi trimise celor dragi de acasă.

Aceşti soldaţi, fii satelor din judeţul Roman, nu s'au gîndit să facă versuri pentru a le publica undeva, ci le-au „compus" pentru ai lor, de acasă. S'au gândit poate, că aşa prin rimă, cuvintele scrise vor alunga grijile rupînd vălul tristeţilor, cari ori cum se lasă greu şi neguros, deasupra celor lăsaţi departe.

Iată aici ce scrie caporalul Dancu Vasile:

Pun condeiul pe hîrtie
ca să-ţi scriu dragă soţie,
de pe front „de undeva",
veste bună-cam aşa;
află că sunt sănătos,
lupt cu duşmanul drăcos
fără cruce şi Hristos.
Pînă'acum cît am luptat
Dumnezeu m-a apărat.

Intr'o altă carte poştală militară am găsit această frumoasă împerechiere de gînduri, pe care un soldat se vede mai desghieţat şi cu mai multă ştiinţă de carte, scria mamei sale:

Dragă mamă să n'ai grijă
de feciorul tău iubit,
el luptă cu duşmanii
care ţara ne-a robit.
Şi de-o fi şi-o fi să mor,
nu mă plînge, nu mă plînge,
ci din lanul plin de sînge
floarea inimii tu strânge.

Poate mama acestui brav oştean a plîns mult citind rîndurile feciorului ei iubit, dar s'a şi mîngîiat la gîndul că el luptă contra duşmanilor ţării.

Dăm mai jos versurile unui tată, desigur nu de mult căsătorit:

Scumpul tatii puişor
de tine tare mi-i dor,
şi de mama tot aşa
că mi-e ruptă inima.
Şi stau singurel aici
şi tot plîng mereu şi plîng
de ud iarba pe pământ,
să răsară-un puişor
să mă uit la el cu dor,
să răsară viorele
ca ochii puicuţei mele...

Iată şi frînturi din scrisorile flăcăilor îndrăgostiţi către mîndrele lor:

Strugurel verde de vie
eu pun stânga pe hîrtie
şi cu drag încep a scrie.
Pe hîrtie albioară,
cu dor dela inimioară,
căci mă aflu-sănătos
ca un trandafir frumos —
care creşte şi'nfloreşte
şi pe tine te iubeşte.

. . .

Eşti departe, prea departe,
Şi e greu a ne vedea,
Să ne scrim unul la altul,
mult, puţin, cît'om putea.
Trandafir crescut în sus
te sărut şi-aştept răspuns,
trandafir şi viorele
te sărut, la revedere...

. . .

Ilenucă, draga me
să n'ai grijă tu de mine.
Eu mă bat cu jifele
şi cu cei fără de cruce.
inima să le-o usuce:
vîntul şi plînsorile,
arşiţa şi ciorile,
Dar voi veni sănătos
ca un trandafir frumos —
şi-o să ne iubim mereu,
Ilenucă dorul meu.

Ileana asta a noastră, nu trebuia să lipsească din versurile războiului de astăzi. Ea întruchipează grija celor de pe front şi bucuria întoarcerilor.

Mai jos veţi găsi câteva strofe şi puţin mai triste, totuşi destul de justificate:

Singur stau şi mă gândesc
inima să-mi răcoresc,
pe marginea drumului
în mijlocul cîmpului.

. . .

Astăzi trist şi dus pe gînduri
ţi-am compus cîteva rînduri,
cucu cîntă vîntu bate,
eu mă'nchin cu sănătate.

Iată şi o scrisoare a unei femei tinere către cel mult iubit şi plecat să-şi apere ţara:

Tu te-ai dus foarte departe,
peste Nistru, peste Prut,
peste vechile hotare —
înspre hoardele tătare.

Tu te-ai dus şi m-ai lăsat
în al nostru dulce sat,
cu părinţi, fraţi şi surori,
în grădina cea cu flori.

Toate să le faci cu drag.
Să fii mândru şi voios
c'ai luptat pentru Hristos,
apărînd credinţa sfîntă
şi păzind Patria scumpă.

Chiar dacă această stihuire pare gingavă, ea reprezintă un moment rar şi adevărat al unui suflet. Sinceritatea şi conştiinţa acestei femei de ţară este măreaţă şi greu de întâlnit.

Iată şi trei strofe vesele:

Mai întâi şi la 'nceput
te cuprind şi te sărut,
Te sărut numai prin carte
căci guriţa ţi-i departe.
Multe dragă ţi-aş mai scrie,
dar aştept răspuns să-mi vie.
Pa, pa, pa, la revedere
şi-un buchet de viorele
să te culci noaptea pe ele,
să visezi ce-ţi place.

(Caporal Cărgiuc Nec.)

De m-aşi face un pitic
Să n'aşez în acest plic
şi când plicul va fi rupt
eu să sar să te sărut.

Atîtea frânturi câte stări sufleteşti, atîtea înmănunchieri de lirism şi atâta simplitate cât să ajunge să cioplim dîrz şi senin pe ţăranul nostru plecat să-şi apere pămîntul.

Vom reveni în curînd şi cu alte versuri, pe cât de interesante pe atât de promiţătoare verigi pentru lirismul nostru popular.

Emanoil Florens

CRESTĂTURI



■ George Enescu, celebrul violonist, a fost — cu prilejul împlinirii celor 60 ani de viaţă — obiectul unei vii manifestaţii omagiale. Cupola Ateneului român, sub care Filarmonica şi-a deschis stagiunea prin sărbătorirea Maestrului — a sunat după fiecare audiţie de prelungitul delir al admiratorilor.

Şi'n timp ce la ieşire îl aşteptau numeroase buchete de flori, fiinţa modestă a grandiosului vrăjitor muzical se retrăgea domol cu umărul gârbovit de artă şi copleşit de povara amintirilor pe care fermecatul său arcuş le-a adunat de prin lumea continentelor.

■ Revista Fundaţiilor Regale închină ultimul număr, de 740 pagini, Mareşalului desrobitor al Basarabiei şi Bucovinei. Nume cu trecut aureolat în cultura noastră subliniază importanţa teritorială şi sufletească a provinciilor din viaţa cărora redă — jerbii de lumină — atâtea fapte şi aspecte. D. C. Rădulescu-Motru deschide revista cu articolul „Mareşalul Ion Antonescu", definindu-l „simbolul unei noui orientări în înţelegerea destinului românesc". Geograful Simion Mehedinţi scrie, cu erudiţia-i cunoscută, despre „Fruntaria României spre răsărit". De o excepţională valoare literară e studiul proaspătului academician I. D. Caracostea, despre limba română în Basarabia. Redăm sugestiva frază finală: „In zilele de încercare, când orizontul se încruntă, ceeace ne susţine încrederea în destinele neamului, eşti tu limpede ca cerul Italiei, bogată şi diversă că pământul pe care trăim, în stare ca nici o alta să înfăţeşte nemărginitul cu desenul conturului, sobră, adâncă, sfântă limbă românească" Urmează contribuţia d-lor: Ştefan Ciobanu, Constantin Giurescu, Ion Petrovici, Mihail Sadoveanu, Nichifor Crainic, Ion Pillat, T. Arghezi, Gala Galaction, Adrian Maniu, Emanoil Bucuţa, Ion Minulescu, etc..., etc. — tot palmaresul literelor române — realizând din acest număr al Revistei Fundaţiilor Regale un adevărat volum istoric.

■ Pieptul sdruncinat al suavului poet Virgil Gheorghiu, care respiră aerul rare al unui sanatoriu, — amintiţi-vă „Febre"-le lui şi „Marea vânătoare" — bate şi de-acolo dintre paturile imaculate în cadente eroice. Elanul flăcăilor noştri i-a folosit ca pretext pentru o dinamică „Inchinare", cetită la Radio. Dar Virgil Gheorghiu mai are şi un pian, pe ale cărui clape degetele lui se alungă cu virtuozitatea câştigată la Paris. Hei, tinere poete, vino de le suflă colbul căci e vremea odelor şi marşurilor vibrante!

■ Peste Basarabia plutesc liniştit funigeii. In fiecare cămin se vindecă o tragedie şi, în resemnare, se plămădeşte o viaţă nouă. Istoria şi-a sporit paginile, culcând pe fruntea adormiţilor — recunoştinţa posterităţii. O destindere lentă în locul nopţilor de groază. Bolnavă de tristeţea pe care o vede purtată majestuos, luna trece ca o mână mângâietoare peste codrii şi bruma lanurilor. Nu mai trebuesc lacrimi, ci nădejdi. Dela un hotar la altul, dintr'o inimă bătrână, într'alta tânără. Destinul amar s'a sfârşit. Germinează pretutindeni credinţa unei depăşiri. Peste Basarabia plutesc liniştit funigeii ca nişte fire din care se ţese viitorul, aşa cum l-a întrevăzut poetul, de aur — adevăratul ei viitor.

Octav Sargeţiu

NOTE

Din Sibiu...

...d. Petre Hossu ne trimite o dramă într'un act: „Lumina se destramă", asupra căreia vom mai reveni.

In biblioteca...

...„Sentinela" (nr. 5) au apărut „Basmele Românilor" de Petre Ispirescu, unul din marii noştri povestitori care a ştiut să-şi apropie sufletul său de cel al ţăranului nostru şi să-i descopere comorile.

Culegerea de faţă, — minunat dar pentru ostaşii desrobitori, — cuprinde cinci minunate poveşti, care de atâtea ori ne-au desfătat nopţile de iarnă ale copilăriei: Tinereţe fără bătrâneţe şi vieaţă fără de moarte; Aleodor Împărat; Prâslea cel voinic şi merele de aur; Voinicul cel cu cartea în mână născut; Numai cu vitele se scoate sărăcia din casă.

D. Neculai V. Coban...

...are, până în prezent, tipărite trei cărţi de poeme: Carte de început (1936); Casa de pe Prut (1940) şi Cântece de acasă. In curând va face să apară Columbe de mătasă şi ediţia II-a a Casei de pe Prut. Noi, care îi preţuim dăruirile sale de vis şi sbucium lăuntric, n'avem decât să-i spunem: mai sus!



TRANSNISTRIA

Te simt cum creşti în mine auroră,
Cum zămisleşti neliniştilor proră,
Cum pui pe fiecare amintire
Un strop fugar din sfânta ta iubire.

Spre care zodii visul să te crească?
Vreau cântecul şi stepa românească;
Vreau să-ţi cutreer largurile blonde,
Ca nişte mari corăbii vagabonde...

Iar într'o zi de toamn'apropiată
Ţi-oiu strânge'n braţe zariştea
bogată;
Pământul plămădit din dor şi oasă
L'oiu preschimba în falduri de mătasă.

Şi-apoi în suflet te-oiu piti, —
pocladă,—
(O, ţara mea de viior şi baladă)
Şi te-oiu purta'n peregrinări deşarte
Pân' dincolo de viaţă şi de moarte!

Sergiu Grosu



Sport



Intr'un cuvânt...

FOOT-BALL

● SÂMBATĂ, în matchul cu Olympia, va reintra în Sportul Studenţesc internaţionalul Gică Popescu care a fost rănit în luptele pentru cucerirea Odesei. Simpaticul „Gică" va juca centru înaintaş.

● **IN ACEIAŞ zi la Venus, care va juca contra Turdei, vor reintra: Mircea David în postul de portar şi Iordache ca fundaş, în locul lui Siera.**

● LA UNIREA TRICOLOR va absenta Sonny Niculescu, dar vor reintra Cărjan, Boteanu şi Bodea.

● **VALOROASA echipă bucureşteană Rapid, a primit prin d. Jifkovici, fostul jucător internaţional croat, propunerea de a disputa matchuri anuale cu Gradjansky (Zagreb). Conducerea feroviarilor a acceptat în total propunerea şi prima întâlnire urmează să se dispute în sezonul acesta la Bucureşti.**



BOX

● **LUCIAN POPESCU, fostul campion european la categoria pană vrea să devină manager şi profesor de box şi educaţie fizică.**

● **Heintz Lazek** va întâlni la Berlin în „Deutschlandhalle" pe Walter Neusel pentru titlul greu al Germaniei, iar Ernst Weiss, învingătorul lui Lucian Popescu va boxa pentru titlul categoriei pană al Germaniei cu Kurt Bernhardt.

Foot-ball

La Bucureşti se reiau jocurile pentru „Cupa Basarabiei"

Intrerupte două săptămâni din cauza întâlnirii România-Slovacia, jocurile din Capitală pentru Cupa „Basarabia", se vor relua mâine Duminică pe arena Venus.

Cele patru partide care formează programul sunt deosebit de interesante şi vor da naştere cu siguranţă la ciocniri demne de urmărit. Pregătirile pe care le-au făcut echipele bucureştene în vederea acestor jocuri ne îndreptăţesc să credem că vom asista la partide în care fiecare va face maximum de efort pentru obţinerea victoriei.

CUM SE PREZINTA PROGRAMUL

In dorinţa de a se oferi publicului în ambele zile programe de cea mai bună calitate, grupările au căzut de acord ca jocurile să se desfăşoare în ordinea următoare:

SAMBATA 18 OCTOMBRIE

Ora 13.45: Venus-Turda, arbitru d. Cruţescu.

Ora 15.45: Sp. Studenţesc-Olympia arbitru d. Bărculescu.

DUMINICA 19 OCTOMBRIE

Ora 13.45: Rapid-Carmen, arbitru d. Iliescu.

Ora 15.45: Unirea Tricolor-Juventus, arbitru d. Tănase.

ECHIPELE SUNT PREGATITE

Pentru a se prezenta în cele mai bune condiţiuni, echipele au făcut antrenamente severe în cursul săptămânii şi jucătorii deţin o condiţie excelentă. In plus se anunţă reintrări interesante cum sunt David, Lupaş, Iordache la Venus şi Duca la Sp. Studenţesc, iar celelalte echipe vor prezenta efectivele complete astfel că luptele pentru punctele puse în joc vor fi deosebit de interesante. Partidele pentru cupa Basarabia în Capitală se reiau deci sub cele mai bune auspicii.

Duminică în toată ţara

Programul jocurilor şi arbitrii din Cupa Basarabiei

Duminică, în cadrul Cupei Basarabia, se dispută o etapă completă. Iată jocurile şi arbitrii lor:

Seria I

REŞIŢA: SSMR-Electrica, arbitru Munteanu Valeriu.

TIMIŞOARA: Chinezul-Ripensia, arbitrul va fi delegat de comisia timişoreană.

TIMIŞOARA: CFR-UDR, arb. Şt. (Arad).

Seria II

ARAD: Astra-Gloria.

ARAD: Transilvania-Unirea.

ARAD: CFR-Mica. Arbitrii vor fi delegaţi de comisia arădeană.

Seria III

CRAIOVA: Dunărea-FC Craiova.

CRAIOVA: Oltenia-Sp. Muncitoresc, arbitrii vor fi delegaţi de comisia din Craiova.

T. SEVERIN: CFR-Cerna, arbitrul va fi delegat de comisia din T. Severin.

Seria IV

DEVA: Corvinul-Jiul, arb. ing. Athanasiu.

LUPENI: Minerul-CFR (Sim.) arb. Krauss.

LONEA: CS Lonea-UM Cugir, arb. Sălăgeanu.

Seria V

ALBA IULIA: Unirea M. V.-SGS arb. cpt. Ghermănescu.

SIBIU: CFR-Universitatea, arb. va fi delegat de comisia din Sibiu.

SIBIU: Arsenal-Vitrometan, arb. Ciosa (Sibiu).

Seria VI

TURDA: Victoria-Arieşul.

UIOARA: Solvay-Ind. Sârmei, arbitrii vor fi delegaţi de comisia Turda.

Seria VII

BRAŞOV: Bârsa-ACFR.

BRAŞOV: Metrom-Malaxa.

BRAŞOV: Voina-UAB, arbitrii vor fi delegaţi de comisia din Braşov.

Seria VIII

GURA OCNIŢEI: Concordia-F.C. Ploeşti.

MORENI: Astra-Prahova.

PLOEŞTI: Romano Amer.-Steaua Rom. arbitrii vor fi delegaţi de comisia din Ploeşti.

Seria IX

BRĂILA: VTM-FC Brăila, arb. Deciu D.

BRĂILA: Franco Română-Gloria CFR arb. Gh. Chiţu (Pl.).

Seria X

BUCUREŞTI: Sp. Studenţesc-Olympia, arb. St. Bărbulescu.

BUCUREŞTI: Carmen-Rapid, arb. C. Iliescu.

BUCUREŞTI: Turda-Venus, arb. M. Cruţescu.

BUCUREŞTI: Juventus-Unirea Tricolor, arb. Viorel Tănase.

Ciclism

F. R. C. M. a acceptat invitaţia făcută de Bulgaria

Forul bulgar de specialitate a trimis Federaţiei de ciclism o telegramă prin care echipa noastră naţională este invitată la Sofia, pentru „săptămâna internaţională velocipedică" ce va avea loc între 26 Octombrie — 2 Noembrie. Federaţia noastră de ciclism a şi luat în discuţie propunerea care a fost acceptată. In sensul acestei acceptări, d. lt. comandor C. Zamfiropol, preşedintele F. R. C.-ului a trimis Vineri, 17 Octombrie, telegrafic răspunsul favorabil.

Insemnămă cu multă bucurie această hotărîre a forului nostru ciclist care dovedeşte, deşi în vremuri excepţional de grele, a fi la înălţimea celor mai frumoase aşteptări. Noi trimitem pe această cale toate felicitările noastre şi suntem siguri că vom face figură frumoasă.

Şi mai însemnăm şi altă constatare fericită: relaţiile noastre sportive cu vecinii dela Sud încep să-şi ia mersul normal: după vizita F. C. Rapid-ului, urmează acum echipa naţională de ciclism.

PRELIMINARII

Deci deplasarea echipei noastre naţionale a devenit sigură. In consecinţă F. R. C.-ul a început să-şi ia măsurile de rigoare. Desigur, foarte necesare, fiindcă trebue să facem tot posibilul ca să facem acolo o figură frumoasă.

Astfel Duminică 19 Octombrie a. c. conducerea sportului ciclist a decis disputarea concomitentă a două manifestări cicliste de selecţionare.

Ele vor fi o reuniune pe velodromul dela Belu şi o probă de fond pe distanţa Bucureşti-Oltenila şi retur.

Reuniunea depe pista dela Belu va fi compusă dintr'o probă de viteză şi una de demifond pe 60 ture cu adiţiune de puncte la fiecare al treilea tur.

Vor participa alergătorii I. Beckmann (selecţionat în mod cert), Gnat Andreescu, Steinhard, M. Niculescu şi Nicu Dragomir.

In proba de fond vor participa alergătorii categoriilor superioare.

Deşi, se crede, că cicliştii braşoveni nu vor putea participa, totuşi se va ţine seamă la selecţionare de rezultatul obţinut de Chicomban în campionatul de Duminica trecută.

In acest caz nu putem decât să aşteptăm rezultatele acestor două probe şi să dorim din tot sufletul o comportare cât mai onorabilă.

SOLDATUL ROMÂN IN FAŢA ODESEI

(Urmare din pagina I-a)

departe de ţara lui păstrează intacte avântul moral şi vigoarea fizică transmise de pământul natal, a dat Ţării o victorie care constitue, în acest început de eră, o categorică afirmare a poziţiei pe care România o merită în configuraţia politică şi spirituală a lumii noi.

Citadela sudică a bolşevismului rusesc a fost desfiinţată de soldatul român. Odesa nu mai prezintă de azi înainte nicio primejdie politică. Basarabia, care în perioada dintre războiul mondial şi recăderea ei în captivitate, a avut atâtea de suferit din partea acestui îngrozitor centru al răutăţii şi lăcomiei bolşevice, se poate considera acum complect eliberată. Şi odată cu ea, întreaga Românie.

Lichidând ameninţarea slavismului imperialist de la fruntariile pământului românesc, soldatul român a deschis cu pieptul şi sabia un nou făgaş istoriei noastre. România are acum noi posibilităţi de desvoltare, căci unul din imperativele securităţii noastre a fost definitiv rezolvat.

Lupta noastră împotriva focarului comunist al Odesei ne-a impus, fără îndoială, jertfele de până acum şi-au căpătat însă cu prisosinţă răsplata prin victoria măreaţă care a încununat aceste lupte.

In această strălucitoare zi a istoriei noastre, în ceasurile de înălţare sufletească pe care le trăim, primul nostru gând trebue să se îndrepte spre acei cari, prin jertfa lor, ne-au dat marea biruinţă de astăzi. Să ne închinăm cu recunoştinţă în faţa celor căzuţi şi să le săpăm adânc numele în inimi. Jertfe destul de grele. Toate mile noastre amintirea, aşa cum ei au săpat în istoria neamului nepieritoarea pagină de glorie înscrisă sub zidurile Odesei. Iar celor răniţi, invalizilor şi marilor mutilaţi să le arătăm veşnic recunoştinţa noastră, asigurându-le în Statul de mâine — creat prin jertfa lor — locul de cinste care se cuvine adevăraţilor eroi şi ctitorilor de ţară nouă.

Să fim mândri de ei, cum mândri suntem astăzi de fapta lor glorioasă.

REDACŢIONALE

Ziarul „Basarabia" trebuind să fie oglinda reală a vieţii obşteşti din provincia dintre Prut şi Nistru, în cadrul nouei vieţi a României reîntregite, corespondenţii noştri sunt rugaţi cu insistenţă să ne trimită numai ştiri cu caracter local.

Ziarul *Basarabia* caută spre imediată angajare corespondenţi harnici la: Hotin, Soroca, Bălţi, Orhei, Cahul, Ismail, Chilia, Cetatea Albă, Tighina, Tg. Edineţi, Tg. Floreşti, Dubăsari, Basarabeasca, Hânceşti, Străşeni, Tg. Călăraşi şi Ungheni.

Corespondenţele de probă se vor trimite: Secretariatului de Redacţie al ziarului „Basarabia", Bulevardul Lascar Catargiu No. 31, Bucureşti III.

VIAŢA BASARABIEI

Persoanele particulare n'au voe să achiziţioneze produse alimentare in Basarabia şi Bucovina

Pentru a nu se specula produsele alimentare pe cari particularii începuse să le achiziţioneze în Basarabia, s'a dispus ca toate colectările de cereale, fructe şi alimente, din Basarabia şi Bucovina de Nord, să se facă exclusiv de către armată şi Institutul Naţional al Cooperaţiei, în cadrul aprovizionărilor generale.

In consecinţă, toate intervenţiile de orice natură în scopul de a se autoriza astfel de cumpărături, vor fi clasate din oficiu, atât de Guvernămintele respective, cât şi de Ministerul Economiei Naţionale.

TAXELE COMUNALE CE SE VOR PLĂTI DE COMERCIANŢI PENTRU GHERETE LA PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIŞINĂU

Primăria Municipiului Chişinău încearcă soluţionarea problemei bugetare. Pentru rezolvarea acestei probleme se va recurge ca şi în trecut, până la găsirea unor surse de venituri suplimentare necesare în vederea unei situaţii speciale caracteristică zilei de azi, la vechile surse de venituri.

Astfel bunurile din domeniul public şi anume: chioşcurile, gheretele şi prăvăliile situate în pieţele comunale şi pe trotoarele oraşului până la evacuarea Basarabiei se exploatau pe bază de taxe, după suprafeţele ocupate potrivit dispoziţiunilor din legea administrativă.

Cea mai mare parte din aceste venituri în special în ceeace priveşte taxele şi arenda prăvăliilor din Piaţa Nouă, Piaţa Veche, Sf. Ilie nu mai poate conta în bugetul Primăriei, aceste prăvălii devenind inutilizabile în urma dezastrului.

Cât despre bunurile rămase intacte şi care pot fi concesionate având în vedere situaţia economică de astăzi, primăria a hotărît să le exploateze în concordanţă cu posibilităţile care diferă mult de cele din anul 1939, fixându-se următoarele taxele în comparaţie cu standardul de viaţă: în Piaţa Nouă 300 lei m. p.; în Piaţa Veche şi Sf. Ilie 150 lei m. p.; gheretele şi prăvăliile de lemn în Piaţa Nouă 550 lei m. p. în Piaţa Veche şi Sf. Ilie 250 lei m. p. Chioşcurile de piatră din zona centrală cuprinsă între străzile Alexandru cel Bun, Universităţii şi Regina Maria: pe Alexandru cel Bun lei 6000 m. p. In zona dintre străzile M. Viteazu şi G-ral Badoglio 3500 pentru m. p. între Badoglio şi Chiliei 2500 lei m. p. Dela strada Cuza Vodă până la spital 2500 lei. Toate aceste pe întinsul străzii Alexandru cel Bun. In restul oraşului chioşcurile de piatră se vor concesiona contra taxa de 1500 lei pentru m. p. Locurile sub gheretele de lemn în întreg cuprinsul oraşului se vor taxa dela 1500 până la 4000 lei pentru m. p. pe an, această taxă stabilindu-se după caz, conform propunerilor organelor de control.

Chiria măcelăriilor din Piaţa Nouă se stabileşte astfel: cele dela colţuri 10.000 lei pe an, celelalte la 8000 lei pe an. Comerţul ambulant se va taxa cu 1300 lei pe an, plătibili în 2 rate simestriale plus 200 lei taxa de control ce se va vărsa la casieria primăriei odată cu prima rată adică la eliberarea autorizaţiunii pentru exercitarea comerţului.

Barăcile pentru apa gazoasă şi fructe, anume acele mici vor plăti 700 lei pro m. p. pe an. Plata acestor taxe şi chirii se va face anticipat trimestrial, chiriaşii urmând să semneze un angajament special cu Primăria, care poate oricând va crede de cuviinţă să modifice taxele arătate mai sus.

Ordonanţă pentru prohibirea avorturilor în Basarabia

Guvernământul prin Directoratul Sanitar din Basarabia lucrează la o ordonanţă cu scopul reprimării avorturilor în satele basarabene.

Se ştie că libertinajul vieţii sub soviete, al căsătoriilor libere ca şi divorţurile au influenţat mult viaţa familiară, lovit fiind în primul rând copilul.

Pentru protecţia acestuia s'a luat măsura emiterii acestei Ordonanţe, prin care se prevăd foarte mari pedepse pentru provocatorii de avort.

ŞEDINŢA ASOCIAŢIEI CREŞTINE A TINERILOR DIN CHIŞINĂU

Asociaţia Creştină a Tinerilor a organizat săptămâna trecută în localul Jokey-Clubului, o cantină unde funcţionarii statului şi lumea particulară pot lua masa în condiţiuni destul de bune.

Deasemenea a organizat în acelaş local o bibliotecă, cuprinzând circa 500 volume.

In momentul de faţă se fac lucrările necesare în vederea organizării unui cor. Zilele acestea a avut loc o şedinţă convocată de d. avocat Savin, însărcinat de centru cu organizarea A. C. T. în capitala Basarabiei.

URME DIN TIMPUL RETRAGERII HOARDELOR ROŞII

Indivizii: Simeon Tugui, de ani 32, restaurator din Chişinău Dumitru Răbac, de ani 50, morar din Chişinău, Stefan Staci, de ani 55, agricultor dintr'o suburbie a oraşului în zilele de 12—14 Iulie a. c., când se retrăgeau din localitate hoardele bolşevice, au ajutat pe Ion Zegura, fost şef al morii Uzinei din Chişinău, să dea foc acestei mori, cu care ocazie au ars mari cantităţi de făină.

Au fost trimişi în judecata tribunalului.

Organizarea operei de asistenţă socială în Basarabia

Regimul bolşevic, la a cărui prăbuşire asistăm cu toţii, a lăsat în timpul unui singur an cât timp a domnit în Basarabia, numai ruină, jale şi mizerie.

De trei luni, mânuitorii condeiului scriu într'una despre dezastrul lăsat de comunişti şi materialul nu se mai termină.

In toate domeniile de activitate socială se văd urmele regimului sovietic.

Autorităţile noastre au atâta de lucru, încât trebue să fii înzestrat cu puteri supraomeneşti, ca să poţi înlătura măcar în parte marile şi multele lipsuri lăsate de barbarii secolului nostru. In toate domeniile de activitate publică este enorm de mult de lucru. In şcoală, în biserică, în administraţie, în justiţie, etc. a început marea operă de refacere.

Fără îndoială că nu trebue să lăsăm totul pe seama Statului. Iniţiativa particulară pusă în slujba binelui obştesc, nu trebue să lipsească, mai ales acum când întreaga naţiune este mobilizată pentru lucru. Această iniţiativă e bună pretutindeni, când este făcută în mod sincer şi în cadrul legilor existente ale Statului, dar nicăeri nu prinde mai bine ca'n operele de asistenţă socială. Ajutorarea celor suferinzi şi lipsiţi este nu numai un principiu creştin, cum spun unii, ci şi un principiu naţional şi social în acelaş timp.

Membrii unei naţiuni trebue să fie solidari între ei, iar această solidaritate nu se vede mai bine decât în momente de grea încercare şi'n operile de asistenţă socială.

In Bucovina de Nord şi în Basarabia mai ales se pune astăzi cu mai multă putere şi necesitate problema asistenţii sociale. Nevoile şi mizeria lăsată de bolşevici trebue să fie înlăturată. La această operă de ajutorare a celor suferinzi Consiliul Central de Patronaj îşi are de spus marele său cuvânt. D-na Mareşal Antonescu, care a vizitat, nu de mult, o parte din oraşele şi satele basarabene a văzut la faţa locului nevoile de azi şi a căutat ca în cadrul organizaţiei ce prezidează să ia şi primele măsuri, dând în acelaş timp îndrumările necesare în vedera marei opere de asistenţă socială ce trebue întreprinsă în provincia dintre Prut şi Nistru.

Tot în cadrul operei întreprinsă de Consiliul Central de Patronaj a început să activeze şi organizaţiile A. C. F.-ului şi A. C. T.-ului.

Aceste două asociaţii cunoscute din realizările de până acum au cerut d-lui Mareşal Antonescu să colaboreze la opera de ajutorare şi refacere din Basărabia şi Bucovina de Nord. Ele şi-au luat următoarele obligaţii:

Organizarea în oraşul Chişinău şi în alte centre basarabene, sub auspiciile Consiliului de Patronaj al Operelor sociale, un sediu cu următoarele activităţi:

a) un restaurant pentru diverse categorii;

b) o sală de lectură şi odihnă;

c) Un oficiu de distribuirea lucrurilor;

d) Un cămin de găzduire pentru funcţionari şi lume particulară;

e) Alte activităţi de îndrumare socială creştină.

Pentru realizarea programului propus, asociaţiile de mai sus pot pune la dispoziţie următoarele:

a) Echipe formate din personal technic retribuit şi voluntar, A. C. F. şi A. C. T.

b) mobilierul necesar organizării unui restaurant;

c) instalarea de biblioteci, cu cărţi, ziare, reviste, etc.

D. Mareşal Antonescu, primind adresa acestor două organizaţii, a dispus să li se acorde deocamdată un ajutor de 100.000 lei, urmând ca alte sume ce vor mai fi necesare să fie puse la dispoziţie de d. general C. Voiculescu, guvernatorul Basarabiei.

Pentru începerea unei cât mai vaste activităţi, organizaţiile A. C. F.-ului şi A. C. T.-ului au avut câteva consfătuiri hotărîndu-se începerea unei mari activităţi în vederea organizării operei de asistenţă socială în provincia noastră. Se vor forma comitete în toate oraşele şi târgurile basarabene, în care vor intra toţi acei cari înţeleg să-şi dea obolul lor desinteresat în vederea refacerii spirituale şi materiale a provinciei dintre Prut şi Nistru.

Sergiu C. Roşca

O pilduitoare activitate şi impresionante realizări la Orhei

Primăria Orhei a început activitatea la data de 25 Iulie a. c., când, faţă de situaţia găsită, cu cartiere întregi distruse, oraşul lipsit de lumină, apă, aprovizionare, etc., toate problemele ce se puneau pentru administraţie, erau de prima urgenţă.

Cu fondurile puse la dispoziţie, iniţial 100.000 lei, s'a păşit la lucrări cu caracter igienic sanitar: curăţenie în oraş, dezinfectarea fântânelor, desgroparea cadavrelor. Concomitent cu aceasta, s'a căutat să se asigure aprovizionarea oraşului cu pâine şi alimente.

In legătură cu această problemă, s'a reparat şi pus în funcţiune la un interval de 2-3 zile, o moară ţărănească şi o brutărie din cele mai puţin distruse.

S'a deschis piaţa alimentară care, într'un timp foarte scurt, a devenit abundentă în păsări, brânzeturi, zarzavaturi, fructe.

S'au încurajat măcelarii cari imediat au început tăieri de porci şi vite.

Pentru a se preveni tendinţa de speculă, s'au dat ordonanţe, prin cari s'au fixat preţurile la articolele de generală necesitate în aşa fel că populaţia orăşenească să fie avantajată, care se găsea şi se găseşte într'o situaţie de inferioritate din punct de vedere material faţă de ţărani.

Paralel cu grija de asigurare a aprovizionării oraşului cu toate cele necesare pentru trai, s'au desfăşurat şi lucrările pur administrative şi de edilitate. Astfel s'au format comisiuni cari au început inventarierea bunurilor mobile şi imobile părăsite, luându-se măsuri pentru paza lor. Intrucât cu toată paza instituită în oraş totuşi s'au constatat la început furturi de materiale utilizabile, provenite dela casele distruse (uşi, ferestri, tablă, ţiglă), s'au luat măsuri pentru strângerea acestor materiale aflate în raza oraşului.

S'a păşit cu mijloace proprii la ridicarea molozului provenit dela dărâmarea caselor incendiate şi distruse.

Problema luminei pentru oraş, a fost şi ea rezolvată în sensul că s'au început lucrările de reconstrucţie provizorie a Uzinei Electrice, încât astăzi această uzină, din ruină cum se prezenta la început, este complect acoperită, actualmente lucrându-se la amenajarea interiorului. Pentru piesele lipsă sau acelea de înlocuit, au fost aduse dela Bucureşti.

S'au luat măsuri pentru strângerea recoltei proprietarilor refugiaţi şi deportaţi precum şi pentru treeratul ei. S'a început lucrarea pentru repararea străzilor. S'a pus în funcţiune baia comunală. S'a organizat Serviciul barometric şi al Salubrităţii ca să se menţină curăţenia în oraş.

Ca probleme complect rezolvate, aprovizionarea populaţiei cu pâine şi făină de porumb, este terminată.

Făina este furnizată de Federala Cooperativelor, iar pentru fabricat funcţionează în prezent trei brutării cu o capacitate totală de 3000 pâini zilnic.

In afară de aceasta, s'au reparat şi pus în funcţiune două mori ţărăneşti cu o capacitate totală de 40.000 kgr. pe zi, care asigură măcinişul porumbului şi grâului.

Deasemenea prin repararea şi punerea în funcţiune a două fabrici de ulei cu o capacitate de producţie circa 1800 kgr. pe zi, problema aprovizionării populaţiei cu acest articol se poate considera şi ea terminată.

Tot în cadrul acestei probleme, articole alimentare prin deschiderea pieţei, sunt suficiente. Astfel în prezent funcţionează: cinci măcelării, cinci restaurante, două brutării, trei cârciume, 15 gherete pentru comerţ cu zarzavaturi afară de vânzarea la taraburi a brânzeturilor şi peştelui şi în piaţa păsărilor. Toate acestea asigură din belşug oraşul cu alimente iar Cooperativa Unirea reînfiinţându-se a început să aducă articole de băcănie şi coloniale.

In curs de rezolvare se află problema industriilor din oraş. Din cele 5 mori existente numai două ţărăneşti au fost reparate. Restul sunt distruse complect, iar reconstruirea lor necesită capital mare.

Pentru a nu fi lipsit oraşul de mori comerciale, se studiază problema, transformării deocamdată numai a unei singure mori din cea ţărănească în comercială.

La fel pentru fabricele de ulei care în prezent fabrică numai ulei nerafinat.

Chestiunea adaptată fabricei pentru a se fabrica uleiu rafinat este în studiu.

Lucrările de refacerea uzinei electrice merg într'un tempo foarte rapid încât cel mai târziu la 25 Octombrie oraşul va avea lumină.

Lucrările de curăţirea oraşului de dărâmături merg foarte încet, datorită lipsei mijloacelor de tracţiune.

Chestiunea reparării străzilor se găseşte în acelaş stadiu ca şi curăţirea oraşului de dărâmături — se va recurge la prestaţii în natură după terminarea campaniei de lucru agricol.

Aprovizionarea oraşului cu articole de băcănie, manufactură, încălţăminte, galanterie, fierărie, etc. se prezintă sub un aspect destul de trist, datorită lipsei de iniţiativă particulară. Deocamdată cooperativa Unirea a început furnizarea articolelor de băcănie care şi acestea, datorită traficului redus, se aduc în cantităţi insuficiente. Este necesar a se rezolva această problemă cât mai urgent posibil pentru a pune la dispoziţia populaţiei, în special articolele de îmbrăcăminte şi încălţăminte. Fără redeşteptarea vieţei comerciale planul de refacerea oraşului va întârzia mult.

In legătură cu aceasta, nici meseriaşii nu pot începe activitatea. Este lipsă totală de scule, materiale prime, iar procurarea lor este mai mult ca anevoioasă.

Totuşi s'au pornit lucrările de a readuce la viaţă cooperativa „Meseriaşul Român", care urmează ca pe lângă secţiile ce le avea în trecut, rotărie, fierărie cizmărie, tâmplărie şi croitorie, să mai deschidă şi o secţie de lăcătuşerie şi strungărie pentru repararea maşinelor industriale şi agricole.

Oraşul Orhei este un adevărat şantier de muncă unde din zori de zi se găsesc mereu la datorie d. Primar Constantin Rosca, Ajutorul de Primar Petre Gucinina, Secretarul primăriei Nicolae Plămădeală şi tot personalul primăriei.

Acesta ar fi un scurt bilanţ al activităţii şi realizărilor din capitala judeţului nostru.

ŞCOALĂ DE AGENŢI SANITARI IN CHIŞINĂU

Direcţiunea Sanitară a Basarabiei aduce la cunoştinţa celor interesaţi că se deschid cursurile şcoalei de agenţi sanitari pe str. Cuza Vodă No. 22. Incepând dela 15 Octombrie a. c. se primesc înscrierile la secretariatul şcoalei.

Sunt admişi absolvenţii cu 4 cl. secundare în etate între 21-30 ani, având satisfăcut serviciul militar.

Se cer acte: extract de naştere, certificat de naţionalitate, de studii, de bună purtare, obligaţia de a servi 5 ani în serviciul sanitar, contrariu urmând a restitui cheltuelile de întreţinere în şcoală.

Examenul de admitere constă din: examenul medical, probă scrisă din limba română, istorie sau geografie, ştiinţe naturale şi aritmetică: o probă orală din citire şi gramatică, istorie şi geografie.

Data examenului va fi anunţată ulterior candidaţilor cu acte în regulă.

Taxa de admitere la examen 200 lei. Elevii sunt interni şi bursieri ai şcoalei, cu întreţinerea complectă şi gratuită.

Ei vor aduce lingerie de corp şi de pat, haine şi încălţăminte şi vor depune garanţia de 500 lei.

Cursurile durează 2 ani, conform programului stabilit de Minister.

Având în vedere că în Basarabia serviciul sanitar are mare nevoie de agenţi sanitari, îndemnăm cât mai mulţi tineri spre a se înscrie la această şcoală.

SPECULA CU PÂINEA LA CHIŞINĂU

Primăria Municipiului Chişinău, prin organele sale de control a descoperit o mare speculă ce se face cu pâinea, în localitate.

In ziua de 2 Octombrie controlorii comunali d-nii Pântea şi Focşăneanu, au confiscat în piaţa Chişinăului peste 400 bucăţi pâine care se vindea de către ţărani cu 40 lei bucata, având 1 jum. kgr. greutate.

Primăria a ordonat ca să asiste personal la vânzarea pâinii cu preţul stabilit prin ordonanţa Primăriei, adică cu 10 lei bucata, având greutatea legală de 700 gr.

Refugiaţi transnistrieni admişi să se înapoieze în ţară

S'a aprobat înapoierea la vetrele lor pentru următorii refugiaţi transnistrieni: Cociug Ştefan, Cociug Teodor, Cuşnir Daria, Cuşnir Vasile, Grosu Petre, Grosu Zinovei, Crăciun Maria, Ilias Nichita, Ipati Mihail, cu locuinţa în Chişinău lângă Biserica Ciuflea, Asteanu Mitrofan, Izmană Alexandru.

Permisele de trecere în Transnistria vor fi ridicate dela d. Dolta Ion, delegatul grupului.

S'a mai aprobat înapoierea în Transnistria pentru următorii români refugiaţi: Gheorghiţă Lazăr, cu locuinţa în Slobozia Duşca, jud. Orhei, Jevelică Ilie, Jevelică Maxim, Portărescu Macarie, Portărescu Ana, Turcan Ana, Mizeroniuc Elisabeta, Mahai Timofei cu locuinţa în Măscăuţi, jud. Orhei, Sfetlicencu Stefan, Bielinschi Teodor, Iuraş Ştefan, Haleţchi Ion, Postică Constantin, Rogut Terentie, Palii Trofim.

Permisele acestora se află la d. N. P. Smochină, preşedintele Asociaţiei românilor transnistrieni refugiaţi, de unde pot fi ridicate.

Se atrage atenţia că permisele de trecere în Transnistria sunt valabile până la 23 Octombrie, în care timp persoanele amintite sunt invitate a trece Nistru.

Necesitatea înfiinţării baroului Lăpuşna

Odată cu cedarea Basarabiei la 28 Iunie anul trecut, o parte dintre avocaţii barourilor din această provincie, s'au refugiat peste Prut, stabilindu-se în diferite oraşe din ţară, unde au fost plasaţi prin contencioasele instituţiilor sau ajutaţi să profeseze avocatura.

In urma evenimentelor care au survenit mai târziu şi după recucerirea Basarabiei, cu toate că instanţele judecătoreşti şi-au început activitatea, barourile n'au fost încă înfiinţate.

Dintre avocaţii refugiaţi s'a reîntors până în prezent un număr [illegible]. Deoarece până la cedare predominau în toate barourile basarabene avocaţii jidani care în prezent lipsesc şi de oarece mai este o categorie a avocaţilor rămaşi sub ocupaţie sau surprinşi de evenimente, aceştia îşi pun nădejdile într'o soluţionare cât mai urgentă a situaţiei lor, redându-li-se posibilitatea să pledeze, prin înfiinţarea barourilor şi prin verificarea situaţiei lor.

Unii sunt poate fără nici o vină însă cu toate acestea nu-şi pot exercita profesiunea, chiar dacă au clienţi, şi sunt nevoiţi să se sbată în cea mai neagră mizerie. Faţă de cei fără nici o vină, se impune găsirea unei soluţii.

INAUGURAREA RESTAURANTULUI „LUTHER" DIN CHIŞINĂU

Eri a avut loc inaugurarea restaurantului „Luther" din Chişinău de sub conducerea d-lui Carol Reinhold. După oficierea serviciului religios de preoţii bisericii Sf. Ilie, s'a servit o masă la care au luat parte d-nii: lt. col. A. Pohoanţă, preşedintele Curţii marţiale, Titi Cristescu, şeful siguranţei, numeroşi ofiţeri germani din partea comandamentului militar german din Chişinău, avocat H. Marchetty, fost prefect de Lăpuşna şi deputat, maior Vlădescu, judecător la Curtea marţială, căpitan Beiu, căpitan Andrei Dumitrescu, procuror la Curtea marţială, T. Andreescu, şeful biuroului siguranţei, Elefterie Dimitriu şeful biroului judiciar, ing. Ursu, directorul uzinei electrice, comisar Iagăr, şeful poliţiei administrative, comisar şef Toma Dobrescu, comisar şef Al. Iliescu, comisar şef N. Elisevici, Anatolie Serbov-Sârbu, şef de cabinet al primăriei Municipiului Chişinău, etc.

La sfârşit d. Carol Reinhold, directorul restaurantului „Luther" a fost felicitat cu prilejul deschiderei restaurantului al cărui director a fost şi înainte de cedarea Basarabiei.

In tot timpul mesei, o orchestră a distrat asistenţa cu frumoase cântece româneşti.



Vagoane cu paturi directe in circulaţie cu incepere dela data de 16 Octombrie 1941

1) W. L. BUCUREŞTI-NORD TIMIŞOARA TR. 1005/1004

pl. Bucureşti Nord	ora 19.58
sos. Timişoara	ora 14.25
pl. Timişoara	ora 11.45
sos. Bucureşti Nord	ora 6,15

2) W. L. BUCUREŞTI-NORD-BUDAPESTA TR. 201/207

pl. Bucureşti Nord	ora 13.30
sos. Arad	ora 5.38
pl. Arad	ora 21.56
sos. Bucureşti-Nord	ora 14.48

3) W. L. BUCUREŞTI NORD-ARAD TR. 2001/2004

pl. Bucureşti Nord	ora 0.05
sos. Arad	ora 21.—
pl. Arad	ora 9.00
sos. Bucureşti Nord	ora 6.28

4) W. L. BUCUREŞTI-NORD-CERNĂUŢI TR. 5001/5002

pl. Bucureşti Nord	ora 15.50
sos. Cernăuţi	ora 8,05
pl. Cernăuţi	ora 5,30
sos. Bucureşti Nord	ora 23.02

5) W. L. BUCUREŞTI-NORD IAŞI T. 6003-8101-8125-5017-5016 (PRIN PAŞCANI) 6109 5004-6006

pl. Bucureşti Nord	ora 20,18
sos. Iaşi	ora 13.46
pl. Iaşi	ora 15.33
sos. Bucureşti-Nord	ora 7.30

6) W. L. BUCUREŞTI-NORD-CHIŞINĂU TR. 6005-601 7108-7101 (PRIN TECUCI-IAŞI) 7102-7107-6004

pl. Bucureşti Nord	ora 17.00
sos. Iaşi	ora 7.43
pl. Iaşi	ora 8.20
sos. Chişinău	ora 13.10
pl. Chişinău	ora 9.20
sos. Iaşi	ora 13.57
pl. Iaşi	ora 15.05
sos. Bucureşti-Nord	ora 5.50

7) W. L. BUCUREŞTI NORD-GALAŢI TR. 8001/8002

pl. Bucureşti Nord	ora 23.52
sos. Galaţi	ora 6.41
pl. Galaţi	ora 23.03
sos. Bucureşti Nord	ora 6.06

8) W. L. BUCUREŞTI-NORD-CHIŞINĂU TR. 7001/7002 (Prin Galaţi)

pl. Bucureşti Nord	ora 16.20
sos. Galaţi	ora 23.00
pl. Galaţi	ora 23.45
sos. Chişinău	ora 11,44
pl. Chişinău	ora 17.30
sos. Galaţi	ora 5.48
pl. Galaţi	ora 6.45
sos. Bucureşti Nord	ora 14.08

Interdicţia circulaţiei monedelor străine pe teritoriul român reintregit

COMUNICAT

Se reaminteşte publicului că, singura unitate monetară cu putere liberatorie, pe tot cuprinsul ţării, inclusiv teritoriile realipite Basarabia şi Bucovina de Nord, fiind leul, nici o altă monetă nu este ingăduită să circule pe teritoriul român reintregit.

Nici o persoană nu va putea deci, plăti sau primi in plată sau in schimb, alte monete decât leul, cunoscând că prin aceasta, se expune sancţiunilor prevăzute in legile in vigoare privitoare la reglementarea schimburilor monetare.

RECENSĂMÂNTUL PROPRIETĂŢILOR IMOBILIARE, AGRICOLE ŞI CLĂDITE

Operaţiunile pentru recensământul proprietăţilor imobiliare agricole şi clădite vor incepe la data de 1 Noembrie 1941.

Declaraţiunile individuale de impunere a veniturilor proprietăţilor agricole şi clădite pentru perioada ce incepe la 1 Aprilie 1942, vor fi depuse cu incepere dela 1 Noembrie până la 30 Noembrie 1941 inclusiv.

Declaraţiile individuale pentru impunerea proprietăţilor clădite urbane, vor fi depuse la circumscripţiile de constatare in cuprinsul cărora se află situat imobilul; declaraţiunile individuale pentru impunerea proprietăţilor agricole şi proprietăţilor clădite rurale, vor fi depuse la circumscripţiile de constatare sau agenţiile de incasare rurale, in cuprinsul cărora se află situate imobilele.

Declaraţiunile colective pentru impunerea proprietăţilor agricole şi proprietăţilor clădite rurale, vor fi depuse cu incepere dela 1 Noembrie şi până cel mai târziu cu 3 zile inainte de inceperea lucrărilor de recensământ in comuna rurală respectivă.

Toate declaraţiunile pentru impunerea proprietăţilor imobiliare se vor intocmi pe formularele oficiale şi vor fi depuse in conformitate cu dispoziţiunile legii contribuţiunilor directe şi instrucţiunilor publicate in „Monitorul Oficial" sau pe alte căi de publicitate.

Comisiunile pentru recensământul proprietăţilor imobiliare vor incepe lucrările lor la data de 1 Decembrie 1941.

Inaugurarea spitalului Z. I. No. 325

Joi la ora 12 a avut loc in Capitală, inaugurarea spitalului militar Z. I. nr. 325, adăpostit in Palatul dispensarului Casei Asigurărilor Sociale din Str. Bucur.

S'a oficiat o slujbă de un sobor de preoţi, după care d. N. Dăscălescu, directorul Stării Civile dela Primăria Sectorului 3 Albastru, asistat de d. Lucian Georgescu, au procedat la căsătoria civilă a soldatului rănit Ştefan Malama cu Anica Stavăr, ambii originari din comuna Măgura Buzău.

La ora 13 au sosit d-na Maria Mareşal Antonescu şi d. dr. Tomescu, ministrul Sănătăţii, care au fost naşii noilor căsătoriţi.

După oficierea sfintei taine a nunţii, d. dr. Făgărăşanu, comandantul spitalului spitalului, a rostit o cuvântare prin care arată inţelesul simbolic al acestei festivităţi şi mulţumeşte d-nei Mareşal Antonescu, munciforilor care fac sacrificiul uitării propriilor lor nevoi, pentru a veni in ajutorul bravilor noştri răniţi, conducătorilor Casei Asigurărilor Sociale care au acordat tot sprijinul lor precum şi ministerului Apărării Naţionale, ministerului Sănătăţii şi ministerului Muncii, Soc. Ortodoxe Naţionale a Femeilor Române şi d-nei Alexandrina Cantacuzino şi colaboratoarelor sale, care zi de zi au pus devotamentul, priceperea şi inima lor, alină suferinţa răniţilor.

Intreaga asistenţă izbucneşte in urale de ura, in timp ce orchestra Julea intonează Imnul Regal.

Apoi a luat cuvântul d-na Alexandrina Cantacuzino, care a rostit un vibrant omagiu la adresa Conducătorului Statului şi a colaboratoarei sale d-na Maria Mareşal Antonescu.

După terminarea solemnităţii, d-na Maria Mareşal Antonescu şi d. ministru dr. Tomescu au vizitat spitalul impărţind tuturor răniţilor daruri.

Orchestra Julea şi d-ra Rodica Bujor au cântat arii şi romanţe naţionale.

Au fost de faţă la această dublă solemnitate: d-nii dr. g-ral Răşeanu, g-ral Saidac, dr. Gh. Banu preşedintele Consiliului de administraţie al Casei Asigurărilor Sociale, dr. Costache Dăniţă, colonelii Dima, Colan şi dr. Anghel, lt. col. Cojocărescu, prof. Emil Crăciun, dr. Florescu, d-na şi d. maior dr. Costea, d. maior dr. Novic, d. dr. Timuş, d. Dimitrie Nestor, d. dr. Haţeganu, d-na şi d. g-ral Anastasiu, căpitanii Borici şi Ştefan Panţu precum şi dela Soc. Ortodoxă a Femeilor Române d-nele şi d-rele care işi dau concursul la acest spital: Soare, Eustaţiu, Cogălniceanu, Nazarie, Pauly, Dina Cocea, Cojocărescu, Didona Niculescu Văleni, Herter, Botez, Justina av. Beznea, Obădeanu, Nataliţa Cloşca, Bastache, Racoviţă, Filoti, Zotu, Cotuşa, Marcela Rosu, Ochişeanu, Marga Petrescu, Trocmaier şi altele. A fost deasemenea şi d-na Angela Niculescu, mama d-nei Mareşal Antonescu.

La ora 15 solemnitatea a luat sfârşit.

Istoria noastră

Sânge românesc pentru Basarabia

Călătoria cu soldatul Hrapciug Vasile, sau cum au luptat ostaşii români spre a recuceri pământul, increştinat cu sânge, al Basarabiei

II

Am invins fiindcă am avut un crez bazat pe dreptate. Sovietele au răvălit asupra Basarabiei aidoma hoardelor barbare de odinioară şi intocmai ca aceste rătăcitoare popoare pulverizate in neguroasa lor istorie vor dispare şi aceşti fanatici ai mizeriei, ai coborîrii omului şi umanităţii, care sunt Ruşii comunişti.

Crezul unităţii noastre naţionale ne-a dat inteligenţa cooperării cu cel mai brav popor al Europei: Germania şi forţa de a lupta impotriva uriaşei hidre dela răsărit, inarmată timp de 23 de ani prin cea mai groaznică exploatare umană ce s'a pomenit cândva in istorie. Nici poporul regilor egipteni care a construit piramidele, nu poate fi comparat cu uriaşa muncă zadarnică a inarmării sovietice de după războiul mondial.

Războiul recuceririi a fost greu insă.

O spun morţii, răniţii şi crucile toate de pe marginea drumurilor basarabene vorbesc despre luptele cu inverşunare purtate.

CUM NE-AM RĂZBOIT LA FOLEŞTI

Mergem cu soldatul Hrapciug Vasile dealungul drumului tăiat in carnea bolşevică dela Foleşti spre Bălţi. Inamicul era mult mai numeros. Lupta s'a dat prin lanuri de grâu, prin fân scuturat, aspru de tăia hainele şi sângera palmele pe care se târau ostaşii in acea neinfricată inaintare specifică ostaşului român.

Incepe a ploua cu flăcările brandurilor. Metru cu metru pătrat este scormonit, anume parcă in căutarea oamenilor ce se strecoară mereu inainte. Se inăbuşe de fum şi praf. In intreaga atmosferă clocoteşte fier roşu şi sânge cald.

Sunt urlete şi scrâşnete. Cad răniţi, sfârtecaţi, morţi. Braţe sunt smulse cu arme cu tot şi aruncate in văzdudul peste care forţa războiului scrie cu slove amare: gloria păşeşte peste durerea nemărturisită.

Cei răniţi se interesează in special de măşti, dacă au cartuşul intact. Prea e incărcat totul in jur ca să nu amintească fiecăruia că valul de gaze ar putea năvăli oricând peste puţinul aer ce le-a mai rămas.

Sergentul Leonte cade rănit. Camaradul de alături e svârlit până intre ramurile unui pom, dar cade absolut intact.

Un sodat şi un caporal sunt găsiţi morţi incleştaţi intr'o induioşetoare infrăţire până dincolo de viaţă.

Toate acestea erau in urma frontului. Primele linii mereu proaspete, continuu refăcute, inaintau fără oprire, sfărâmând rândurile comuniste.

Poveşti cu ovreii ce ne-au urât

In marginea Foleştilor, in stufărişul des şi verde au opus ruşii rezistenţă. Aproape o companie de sovietici a fost sfărâmată, fiind vânat om cu om peste câmpurile fără adăpost.

Când să intre in sat, a plecat in cercetare sublocotenentul Postolache Filaret, impreună cu câţiva soldaţi. Au fost imediat primiţi cu salve de arme din casele unde au fost găsiţi evrei şi ucrainieni.

In lanul de grâu din margine, a fost prins un jidănaş cu păr de foc impreună cu mama sa, trăgând cu sete in ostaşul român. Şi avea copilul evreu numai 14 ani. Pornirea aceasta impotriva noastră, la un popor in genere fricos, e semnul urii cu care a fost hrănit. Dacă procesul intre noi şi evrei nu s'ar desbate azi, tot avea să isbucnească mâine, poimâine.

CANTEC DE RĂZBOIU

In marginea Foleştilor a căzut rănit şi soldatul Hrapciug Vasile. Camarazii i-au sfâşiat cămaşa legându-i isvoarele cu sânge cald şi l-au dus către locul de unde s'a trezit intr'un tren cu paturi albe...

...Şi in spitalul unde s'a oprit, tânărul ostaş ţăran, poet ca toţi fiii brazdei româneşti, şi-a aşternut gândurile pe foile curate ale unui carnet jurnal de războiu in versuri:

Trei Iulie pui iubit,
De pe front am fost rănit;
Trei Iulie pui iubit,
De obuz am fost lovit.
La Sculeni e frontul tare
Ruşii fug in goana mare...

Soldatul român, reintregitorul gliei româneşti, acel care a păşit pe pământu cotropit al Basarabiei, nu plânge pentru rană, nu blestemă ceasul şi ziua care i-au adus poate invaliditatea.

Dimpotrivă, ziua aceea e „pui iubit".

Cine inţelege gingăşiile de limbaj ţărănesc, poate aprecia cuvântul soldatului ţăran căzut pentru Basarabia.

Ţara, inainte de toate.

A ştiut Adolf Hitler care sunt cei mai vrednici soldaţi, spre a şi-i face camarazi de luptă.

Aşa s'a recâştigat Basarabia.

Prin moarte şi zâmbet.

Sabin Popescu-Lupu

Retribuţia şi munca

Pentru refacerea şcoalei in Basarabia

In viaţa istoriei, evenimentele principale au fost determinate adesea de un singur om. In viaţa de toate zilele, e acelaş lucru: Acolo unde există o personalitate, işi imprimă forţa şi determină o viaţă nouă.

Cât priveşte şcoala basarabeană, aici e foarte mult de lucru incepând cu localurile ruinate şi terminând cu personalul didactic, atât de greu de adus.

Alături de alte chestiuni privind şcoala, este şi aceea a organelor de control. Acestea sunt de fapt osatura invăţământului primar, fiindcă despre acesta ne vom ocupa. A trecut vremea când un inspector şcolar svârlea 2—3 cuvinte intr'un aşa numit proces verbal, spre a-şi justifica diurna şi pleca mai departe. Astăzi un control sever impune o deosebită muncă pentru organizarea serioasă ce se aşteaptă, fiind un imperativ naţională: armata cucereşte, funcţionarul stăpâneşte.

Ca urmare, organele de control trebuie să fie alese din elementele de elită ale corpului didactic şi in bună măsură, sunt. Neplăcut e faptul că tineretul invăţătoresc din Basarabia — acei care au fost refugiaţi fireşte — n'are gradul necesar acceptării posturilor de răspundere, deoarece aici gradele s'au luat cu foarte mare greutate şi serioasă selecţie.

In orice caz, până la venirea tuturor titularilor in posturile de inspectori şcolari de plasă, au fost numiţi provizoriu mai mulţi dintre invăţătorii distinşi, pe care ii are Basarabia, indiferent de grad.

Aceştia, sau acei din Vechiul Regat care vin să facă apostolat aici, trebuiesc bine retribuiţi.

Sugerăm o ideie, care n'are nimic original, dar corespunde unei adevărate nevoi.

Având in vederea munca ce trebuie s'o presteze inspectorii şcolari de plasă, având in cercul lor aceleaşi atribuţiuni ca şi inspectorii de judeţ din intreaga Ţară; având in vedere faptul că in Basarabia viaţa e incomparabil mai grea decât in restul Ţării şi că mijloacele de transport sunt aproape inexistente; având in vedere că invăţământul, spre a fi reorganizat, cere un efort deosebit, — plata, retribuţia, in raport cu această muncă, nu constituie o recompensă ci un drept.

Ca urmare, organele de control din Basarabia trebuie să primească un salariu superior celui mai mare salariu de invăţător cu toate gradele şi gradaţiile, plus diurna şi deplasarea pe care o achită toate ministerele funcţionarilor similari, trimişi intr'o misiune.

Cu cârpeli nu se pot concepe adevărate realizări.

E singura posibilitate ca invăţătorii delegaţi inspectori şcolari de plasă să-şi poată face datoria in chip demn, omenesc şi cu deplin succes pentru invăţământ.

Scrie aceste rânduri un om care nu deţine un asemenea post, dar ştie că acest deziderat reprezintă o strictă necesitate.

Plată bună, pretenţie serioasă.

S. P. L.

Noul orar al liniei aeriene

Bucureşti-Budapesta-Viena-Berlin

Dela 5 Octombrie 1941, până la 2 Noembrie 1941

Din cauza antotimpului inaintat orariul liniei aeriene Bucureşti-Berlin a suferit o mică modificare. In vreme ce ora plecării din Bucureşti in direcţia Berlin a rămas aceeaşi, orariul pentru intoarcere s'a schimbat.

BUCUREŞTI - BERLIN

Bucureşti:	**plecare ora 8.**	
Arad:	**Sosire ora 10,20**	**Plecare ora 10,40**
Budapesta:	**Sosire ora 11,[illegible]**	**Plecare ora 12,[illegible]**
Viena:	**Sosire ora 13,10**	**Plecare ora 13,50**
Berlin:	**Sosire la ora 14**	

BERLIN BUCUREŞTI

Berlin:	**Plecare la ora 9**	
Viena:	**Sosire ora 11,10**	**Plecarea ora 11,50**
Budapesta:	**Sosire ora 12,50**	**Plecare ora 13,10**
Arad:	**Sosire ora 14,10**	**Plecare ora 14,30**
Bucureşti:	**Sosire ora 16,[illegible]**	

Ca şi până acum avioanele „L.A.R.E.S." vor ateriza la Arad numai Luni, Miercuri şi Vineri in direcţia Berlin şi Marţi, Joi şi Sâmbătă in direcţia Bucureşti.

Avioanele „Lufthansa" vor parcurge dimpotrivă distanţa fără escală in Arad in direcţia Bucureşti-Berlin, Marţi, Joi şi Sâmbătă şi in direcţia Berlin-Bucureşti, Luni, Miercuri şi Vineri.

Plecarea autobuzului in spre aeroport la Bucureşti are loc la ora 7 dimineaţa din faţa biuroului „LARES", Bulevardul Brătianu Nr. 16.

Celelalte informaţii se dau la birourile de voiaj din localitate.



ROMÂNIA PARTICIPĂ LA „SĂPTĂMÂNA CĂRŢII DE RĂZBOI" DIN GERMANIA

BERLIN, 16 (Rador). — Tradiţionala „reuniune a poeţilor", ce are loc la Weimar in zilele de [illegible] şi 25 Octombrie, va inaugura „Săptămâna cărţii de războiu". La această reuniune vor lua parte poeţi de frunte şi din Italia, România, Finlanda, Croatia, Bulgaria, Spania, Danemarca, Franţa, Olanda, Fulanda, Norvegia, Suedia şi Elveţia.

Culesul porumbului

Porumbul care este unul din marile daruri ale pământului ţării noastre şi a soarelui care-l incălzeşte, trebuia cules numai atunci când s'a copt bine, adică atunci când cei mai mulţi din ştiuleţii de pe cocean au ajun la coacere. Şi porumbul este copt atunci când ştiuleţii prinşi in mână şi strânşi pârâie.

La şesuri cea mai potrivită vreme pentru strânsul porumbului incepe să curgă după 1 Octombrie. Toţi plugarii ştiu că porumbul strâns până nu-i copt bine şi nu-i uscat nu-i bun, nu se păstrează bine; mucegăeşte in pătul şi nu-l mai mănâncă nici porcii. Porumbul care nu-i copt cum trebuie aduce boala pelagrei, una din ceel mai urâte şi mai grea boală. De aceea nu trebueşte cules porumbul decât atunci când este complect copt. Sunt mai multe metode de strâns poreumbul.

In unele părţi ale ţării porumbul se taie cu totul, adică se seceeră cocenii cu ştiuleţii pe dânşii, se pun in maldări sau snopi nu prea mari, apoi in glugi şi astfel până la desfăcutul lor, care poate fi făcut mai târziu, ştiuleţii mai au vreme să-şi desăvârşească coacerea şi să se usuce. Sistemul acesta mai aduce folosul că pământul rămâne liber mai de vreme şi, dacă porumbul a fost la timp prăşit şi ori decâte ori a avut nevoie, pământul e curat de buruieni şi cu o arătură bună in pământ frământat de sapă toată vara, se poate face şi semănături de grâu, de secară, de orz de toamnă sau de nutreţuri de toamnă. Dar asta numai când pământul a fost bine lucrat. Astfel aruncăm sămânţa cu puţină nădejde şi roadă.

Strânsul porumbului in acest fel mai aduce folosul că rămân pe coceni pănuşele, cari le dau valoare mai ales in hrana vitelor. Pentru sămânţă insă trebuiesc aleşi ştiuleţii mai inainte.

In alte părţi porumbul e desfăcut de pe coceni in câmp, iar cocenii se taie şi se strâng mai târziu. Porumbul astfel desfăcut e dus in gospodărie şi aşezat in pătul, coşar sau in podul caselor. Pentru a fi strâns astfel porumbul trebuie să fie bine copt, pentru ca dela câmp să fie dus şi aşezat in pătule şi coşare. Cel incă necopt trebuie de pe câmp ales şi pus la o parte, spre a fi aşezat pe prispe sau in ogradă la soare ca să se usuce. Tot atunci se aleg şi „boabele" adică ştiuleţii rămaşi inchirciţi, neacoperiţi de boabe peste tot, pentrucă să-i păsări şi in nici un caz nu trebuiesc dăm numai decât la vite, la porci şi amestecaţi cu ştiuleţii copţi, pe care-i punem in coşare.

Strângerea aceasta a porumbului este şi ea bună. Putem alege de pe ogor ştiuleţii de sămânţă găsiţi potriviţi, dar pe aceştia nu-i desfacem de tot de pănuşe, ci ii strângem la o parte ca să-i atârnăm de grinzile podurilor sau ale magaziilor pentrucă să se usuce bine până in primăvară şi să-i avem pentru sămânţă. *Porumbul pentru sămânţă se alege la cules, se alege din câmp.* Atunci se culeg ştiuleţii de pe cocenii cari sunt mai zdraveni, cu pănuşi mai multe pe dânşii şi cu boabele coapte. Atunci se aleg cei imbrăcaţi bine cu grăunţe, aşezate in rânduri drepte, fără nici o lipsă, din vârf până la capătul de jos al ştiuletului.

Pe lângă folosul arătat mai sus, culegerea porumbului făcută astfel lasă pe coceni pănuşele, dar in cazul acesta ei trebuiesc tăiaţi şi strânşi repede pentru ca să nu se împrăştie pănuşele de pe dânşii, să nu le împrăştie vântul, ciorile care umblă după boabele porumbului şi să se prăpădească de pomană, cea mai bună podoabă de hrană a acestor coceni, atât de preţioasă pentru vite.

Se mai culege porumbul strângând ştiuleţii cu pănuşele pe dânşii şi ducându-i in gospodărie pentru a fi desfăcuţi. Cocenii rămân pe câmp şi de multe ori gospodarii mai lăsători ii uită până târziu. Nu-i bun acest fel de a recolta porumbul. Gospodarul trebuie să umble de două ori pe câmp pentru a culege ştiuleţii şi apoi a tăia cu secerea cocenii, a-i face glugi şi a căra in urmă acasă, goi bătuţi de vânt şi de ploi, inegriţi şi de multe ori fără nici un preţ in hrana vitelor.

Cel mai bun, mai gospodăresc, mai chibzuit fel de a strânge porumbul este acela de a-l *„tăia cu totul"* pentrucă pe câmp plugarul face o singură treabă: taie, pune'n glugi şi apoi cară acasă holda, o pune in şuri la adăpost şi-l desface atunci când poate. In maldări şi in glugi porumbul care incă nu e copt bine, mai are vreme să-şi implinească coacerea. Cocenii rămân cu pănuşele pe dânşii şi asta le dă o valoare mai mare in hrana vitelor. Pământul rămâne slobod mai de vreme şi dacă a fost bine lucrat şi curăţit cu sapa tot timpul verii, cu o arătură bună şi cu ograpă, are destul timp ca să primească sămânţa de grâu sau ale altor semănături de toamnă, mai ales dacă vremea e prielnică.

Strânsul porumbului in felul acesta este bun pentru plugarii mici.

Este bun şi culesul porumbului cu tot cu pănuşi, dar atunci şi cocenii trebuiesc strânşi repede de pe câmp ca să nu se strice şi amestecaţi cu pănuşele şi cu uruiala să poată fi folosiţi la hrana vitelor, printre alte nutreţuri pe care bunul gospodar trebuie să le aibă in bătătură, dacă vrea să aibe vite bune, vrednice la lucru, dacă vrea să aibe lapte şi viţei voinici.

Oricum, porumbul nu trebuie cules inainte de a se coace. Chiar copt, după cercetările făcute de oamenii invăţaţi, in boabele lui se mai găseşte apă pe care o pierd când e bine păstrat dela cules până in primăvară in procente care ajung până la 20 la sută, astfel că după trecerea iernei să poarte in ele şi atunci până la 12 la sută apă.

Reinfiinţarea Soc. de vânătoare „Ţapul" din Orhei

Din iniţiativa d-lor Constantin Roşca primar, Petre Guciujna aj. primar, Constantin Popoiu avocat, Isachie Lătescu directorul Camerei agricole, plut. maj. Zugravu şi plut. maj. Botez dela Cercul de Recrutare Orhei, s'a hotărit a se reinfiinţa Soc. de vânătoare „Ţapul".

In acest scop s'au făcut demersurile necesare la direcţia g-rală a vânătorii din ministerul Agriculturii şi Domeniilor.

Această iniţiativă este foarte bine venită, deoarece in judeţul Orhei, in special in regiunea codrilor, mistreţii in număr foarte mare au distrus intinse suprafeţe cu porumb iar lupii au ajuns până in apropierea oraşului nostru unde, in repetate rânduri, au sfâşiat porci şi oi.

Resturile armatei lui Timoşenko sunt duse in lăgărele dela Wiasma şi Briansk

Berlin, 16 (Rador). — Agenţia DNB află că exodul prizonierilor sovietici către tabere continuă in sectoarele Wiasma şi Briansk.

Din examinarea livretelor prizonierilor s'a putut constata că mai multe regimente sovietice au fost atât de decimate, încât unele nu mai au decât 20—30 de supravieţuitori.

Aceştia au declarat că luptătorii din primele linii se compun acum exclusiv din oameni dela trenurile de luptă, din brancardieri şi din personalul subaltern dela statele majore ale regimentelor.

Un amestec pestriţ de popoare — ruteni albi, cazaci, calmuci, caucazieni şi siberieni — trec fără incetare pe drumurile pline de sfărâmături. Sunt resturile armatei mareşalului Timoşenko.

Vizită ministerială la Ismail



Provincia noastră, datorită măsurilor guvernamentale luate la timp și energic, a pornit cu pași mari și repezi pe drumul care duce la înflorire. O dovedește activitatea intensă ce se depune pe toate terenurile și'n toate direcțiile.

Este știut că un mare gol și totodată o grea piedică pentru desvoltarea Basarabiei au constituit-o lipsa și starea proastă a drumurilor în Basarabia.

Ori tocmai în această direcție guvernul Mareșalului Antonescu și-a îndreptat toată atenția. O necontenită grijă pentru soluționarea acestei probleme o arată d-l ing. Bușilă, Ministrul al Comunicațiilor. Domnia Sa prin inspecțiile frecvente pe care le întreprinde, verifică și îndrumează personal opera de refacere și de construcție a drumurilor în Basarabia.

Joi 9 Octombrie a. c. d. Ministrul al lucrărilor publice și comunicațiilor a inspectat lucrările de drumuri în județul Ismail.

Domnia sa a fost însoțit de d. director general ing. Profirie, de d. Cambureanu, directorul direcției drumurilor, d. director Ghetu de la Direcția Lucrărilor Publice Chișinău, d. inspector Iosipescu, d. maior Stoenescu și Kerciu, delegații marelui stat major, d. col. Branca, comandantul Batalionului II drumuri Bolgrad și d. ing. Mihai Babuș, șeful Serviciului Drumurilor din județul Ismail, s'au inspectat lucrările în curs pe traseul Reni-Vulcănești-Bolgrad, unde s'a constatat o febrilă activitate, pentru a cât mai rapidă executare a acestui traseu important pentru economia județului. Apoi a fost inspectat drumul național Bolgrad-Ismail. In orașul Ismail, d-l. Ministru a vizitat portul și silozurile, a căror construcție a fost începută încă înainte de năvălirea bolșevicilor și pe care, aceștia nici nu s'au gândit să o continue. Acum, după o întrerupere de un an, din nou se aude sunet de ciocan pe schelele din jurul silozurilor, la care se va [illegible]. S'a mai vizitat și calea ferată Ismail-Arciz, pe care o construiseră bolșevicii în anul de tristă amintire, dar pe care tot ei au distrus'o în retragere. Date fiind eforturile ce se depun pentru refacerea acestei linii, e posibil ca în curând să se inaugureze circulația feroviară pe acest traseu.

După amiază d. Ministru a inspectat și drumul Ismail-Fântâna Zânelor (11 km.), unde de asemeni s'a constatat o intensă activitate. Drumul leagă Ismailul de Cetatea Albă trecând prin comunele Fântâna-Zânelor-Spasca-Tătărăști.

Zorile unei vieți noui se arată și sufletele chinuite ale basarabenilor încep să se încălzească și să se însenineze.

DESROBITORII TRANSNISTRIEI

Cu inima palpitând de emoție ascultam cuvântul la radio al d-lui Prim Ministru Mihai Antonescu, prin care ni se anunța intrarea oștirii românești biruitoare în orașul Odesa.

Momentul a fost solemn, măreț, căci el însemnează o pagină de glorie pentru România, pentru armata română.

Sângele vărsat din belșug pentru zdrobirea hidrei comuniste ce amenința viața noastră, existența Românilor și ființa Europei, a crestat pentru veacuri momente care vor fi cântate în istorie ca imn de laudă și biruință nepieritoare.

Acțiunea armată a d-lui Mareșal Antonescu, realizatorul visului lui Mihai Viteazul, a ridicat țara noastră, pe culmi de glorie.

Cinste Mareșalului! Cinste acelora cari l-au înțeles și l-au însoțit cu gândul și cu fapta până în primele rânduri ale locului dușmanii! Cinste eroilor cari s'au jertfit cu tot elanul și avântul pentru alungarea hidrei comuniste, dezrobirea fraților de peste Nistru și a Transnistriei — trup din trupul Moldovei noastre dragi.

Salut camaraderesc trupelor aliate germane, cari în momente hotărâtoare au înțeles sufletul ostașului român, luptând cot la cot pentru biruința dușmanului comun.

Cinste Conducătorului Marei Germanii, Adolf Hitler, care a înțeles misiunea românească în răsărit, făcându-ne părtași la marea luptă pentru o nouă orânduire în viața popoarelor europene.

Prin zdrobirea nucleului comunist dela Odesa, vântul vijelios își schimbă direcția. E vânt de toamnă, se scutură frunzele, iar hoardele lui Stalin Cinghishanul al II-lea al Europei, se văd despuiate și de ultima suflare în fața acțiunii armatelor aliate.

Pe buzele tuturor, dela o vreme, nu era decât cuvântul Odesa, urbea arhitectului român Manole, pentru care țara a trebuit să aducă tribut ca și pentru opera legendarului dela Curtea de Argeș. Ultima baricadă a căzut.

Se înseninează cerul Transnistriei.

Românii de peste Nistru, înfrățiți în suferințe și bucurie cu întreaga suflare românească, închină și de biruința eroilor dezrobitori și binecuvântează pronia cerească că i-a învrednicit de aceea cinstea ca de azi înainte să facă parte din patrimoniul României.

16 Octombrie 1941, este o zi istorică în viața provinciei românești de peste Nistru.

De această zi se va lega pentru vecie numele celor doi giganti ai răsăritului:

Adolf Hitler
Mareșalul Ion Antonescu.

Umbra lui Mihai Viteazul, primul unificator al țărilor românești, a stat strajă oștirilor noastre în răsărit, iar biruința lor a adus o piatră nestemată în plus în sceptrul tânărului nostru Rege.

Sub oblăduirea Majestății Sale Regelui Mihai I, țara se întregește cu o nouă provincie românească - Transnistria.

La picioarele Tronului, Românii de peste Nistru aduc prinos de recunoștință și imploră ocrotirea regească.

De azi înainte nimic nu ne mai desparte.

Jertfa neamului nostru de veacuri peste care s'a așezat una dintre cele mai sublime, a cimentat brazdă românească pentru veșnicie până la Bug.

Până acolo, de azi înainte, nu va răsuna decât graiul dulce românesc, doina și cântecul haiducesc, în care viteja ostașului nostru va fi ca un balsam de viață nouă, un crez nou — mitul Daciei lui Buerebista.

Răsună marș de biruință!
E victoria românească.
Se'ntorc Eroii!
Cinste Eroilor!

Paul St. Ilin
Consilier Național al Românilor Transnistrieni

Știri din Chișinău

EXAMENELE DE ADMITERE LA ȘCOALA DE CANTAREȚI DIN CHIȘINAU

Conducerea arhiepiscopiei Chișinăului a trims o circulară tuturor protopopilor prin care cere ca aceștia din urmă să pună în vedere cucernicilor preoți parohi ca să îndemne tinerii iubitori de biserică și înzestrați cu voce și auz muzical, să se înscrie la școala de cântăreți din Chișinău, ce va funcționa anul acesta, în localul fostei Facultăți de teologie. Prea Sfințitul Efrem, din porunca căruia s'a redeschis această școală, a numit ca director pe părintele Paul Mihailovici.

Examenele de admitere la această școală au avut loc în ziua de 15 Octombrie a. c.

INSPECȚII LA ȘCOLILE SECUNDARE DIN CHIȘINAU

In vederea unui cât mai serios control, al școlilor secundare din Chișinău, directoratul culturii naționale din Basarabia a însărcinat pe d. inspector școlar M. Popovici să inspecteze școlile secundare din localitate pentru a constata situația reală. D. inspector Mihai Popovici a inspectat zilele acestea liceul Comercial de băieți din Chișinău și liceul comercial de fete. Cu acest prilej, d-sa a constatat prezența profesorilor, catedrele ocupate și orele disponibile. Deasemenea s'a interesat și de situația localului care are nevoe de mari reparații. D-sa a raportat directoratului culturii că trebuesc luat neîntârziat măsurile preconizate de către d. director Ebervein în consiliul școlar, referitoare la prezența elevilor.

La liceul comercial de fete din Chișinău, d-sa a constatat că lucrările pentru repararea școalei au progresat mult și cursurile se vor putea deschide la 20 Octombrie. Localul a suferit mari stricăciuni în urma cutremurului din anul trecut și nu s'a făcut nici o reparație sub regimul sovietic.

D. inspector școlar M. Popovici va inspecta săptămâna aceasta alte școli secundare din Chișinău.

FIXAREA PREȚURILOR MAXIMALE LA FRIZERIILE DIN CHIȘINAU

O delegație a patronilor frizeri s'a prezentat, în ziua de 15 Octombrie a. c. la directoratul muncii din Basarabia, cu sediul în Chișinău, rugând pe d. director Antoniadi să binevoiască a le fixa, de comun acord cu primăria, prețurile maximale pentru frizat și bărbierit.

INREGISTRAREA LUCRATORILOR ȘI UCENICILOR DIN BASARABIA

La directoratul muncii din localitate continuă zilnic înregistrarea cererilor pentru eliberarea adeverintelor provizorii patronilor-meseriași de diferite categorii. In cursul



acestei săptămâni se va începe și înregistrarea lucrătorilor și a ucenicilor din orașul Chișinău și din celelalte centre basarabene. Toate acestea constituesc lucrări pregătitoare în vederea punerii în aplicare a regimului meseriilor în Basarabia.

NUMIRI DE FUNCȚIONARI LA DIRECTORATUL CULTURII NAȚIONALE

Ministerul culturii naționale a aprobat detașarea următorilor funcționari la directoratul culturii naționale din Chișinău: d. Ionescu Traian, licențiat în teologie, la biroul cultelor, d-na Irinevici Maria, la biroul învățământului profesional și d-ra Elena Sandu, la biroul expediției. Deasemenea conducerea directoratului culturii a făcut propuneri pentru numirea câtorva funcționari de care se simte absolută nevoie pentru efectuarea lucrărilor necesare.

Liceul comercial de băieți din Bălți a înaintat directoratului culturii naționale din Basarabia o adresă, prin care, după ce arată că liceul comercial nu are local propriu cere ca până la evacuarea localului fostului liceu seminarial, ocupat actualmente de armată, liceul comercial de băieți să funcționeze în seria a doua la liceul de fete „Domnița Ileana" din Bălți. Cererea urmează să fie soluționată zilele acestea.

Deschiderea cursurilor la Școala Primară No. 3 de fete din Orhei

In prezența autorităților și a unui numeros public a avut loc solemnizarea deschiderii noului an școlar.

După oficierea serviciului religios de către păr. Filip Gherbanovschi, d-na Paula Maior Mărășescu, directoarea acestei școli, într'o însuflețită cuvântare a arătat importanța evenimentului.

A urmat un bogat și variat program compus din recitări, cântece și dansuri naționale.

Execuția ireproșabilă a programului denotă cu prisosință inițiativa, sufletul, dragostea și grija pe care d-na directoare Paula maior Mărășescu o pune pentru a asigura înflorirea școlii românești în Basarabia desrobită.

Invățătorii și profesorii din Basarabia obligați să supliniască pe comandanții premilitari mobilizați

Ministerul Culturii Naționale și al Artelor a trimis Directoratului Invățământului din Basarabia o circulară, prin care dispune ca învățătorii și profesorii secundari să supliniască comandanții premilitari mobilizați, pentrucă instrucția și pregătirea premilitară să-și continue în mod nestingherit activitatea. In urmă acestei circulări, directoratul culturii naționale din Basarabia a dat ordin inspectoratelor de plasă și direcțiunilor de școli secundare de băieți ca să indice numele acelora ce vor suplini pe comandanții mobilizați. Munca desfășurată de învățători și profesori în cadrul pregătirii premilitare va fi retribuită. Ședințele se vor ține Sâmbătă după amiază și Duminecă dimineață.

Organizarea direcției muncii în Basarabia

Noua organizare a direcției muncii și a asigurărilor sociale din Basarabia a luat următoarea înfățișare: Directorul Muncii din Basarabia va avea o direcție centrală cu sediul la Chișinău, cu cinci servicii și anume:

Serviciul administrativ, pentru lucrările în legătură cu secretariatul, registratura, arhiva personalului și contabilitatea.

Serviciul Reglementării Muncii, pentru lucrările în legătură cu ucenicii și calificarea personală, controlul și conflictele de muncă, cămine și cursuri de ucenici, etc.

Serviciul plasării, privind lucrările de plasare, șomaj și de stabilirea situației străinilor.

Serviciul de Inspecții a Muncii, privind controlul aplicării legilor și

Serviciul Asigurărilor Sociale, care se va ocupa cu organizarea administrarea, funcționarea și gestiunea asigurărilor muncitorești. Ca servicii exterioare Directoratul Muncii va avea în fiece capitală de județ, un oficiu de muncă, care se va ocupa atât cu aplicarea legilor pregătirii profesionale și exercitarea meseriilor, cât și cu plasarea. Pentru asigurările sociale, vor fi 10 oficii de asigurare și anume la: Bălți Soroca, rhei, Tighina, Cetatea Albă, Chilia, Ismail, Cahul Bolgrad, Reni.

Colonîștii germani din Odessa

Intemeierea Odesei a avut loc la 1794 de către Potemkin, mareșalul marei împărătese Caterina II. După ce Turcii fuseseră învinși în fața Vienei, Caterina a socotit că a venit momentul să termine cu ei și în Răsărit. Comandanții ei de oaste au fost generalii Suwarow și Potemkin. In anii 1769 până la 1771 Turcii au pierdut provinciile din Sudul Rusiei. Potemkin a dat ordin și a organizat înființarea de noui orașe în teritoriile cucerite. El a înființat orașele sudice rusești numite azi atât de des cu prilejul operațiunilor militare: Cherson în 1779, Sebastopol în 1783, Nicolajew în 1798, Tiraspol în 1793 și Odesa, regina orașelor de pe coasta sudică, la 1794.

Odată cu începerea exploatării agricole a acestor regiuni, Caterina II-a, a simțit nevoia să utilizeze coloniști străini, experimentați în metodele europene de muncă, deoarece cu populația autohtonă atât de rară și în oarecare măsură nomadă nu se putea obține nici un progres. Cele mai vechi colonii din Sudul Rusiei, sunt așa zisele sate suedeze Alt-Danzig și Sewendorf. Ele au fost întocmite în anul 1787. După izbucnirea revoluției franceze cu efectele ei spirituale și războinice în Sudul și Vestul Germaniei, cohorte întregi de țărani germani zguduiți interior de fenomenele disolvante ale Europei apusene, au spus adio patriei germane și au dat urmare chemării Răsăritului. Așa a început în 1803 colonizarea secției religioase a nemților în Molotsna. In acelaș an au sosit la Odesa 2990 de coloniști germani, în majoritate șvabi.

Majoritatea acestor coloniști, sosiți în anii următori în convoaie din toate părțile Germaniei, aruncinată de războaiele napoleoniene, au fost îndreptați să se așeze pe câmpia din jurul Odesei.

In 1804 au întemeiat coloniile Grossliebenthal și Kleinliebenthal. In 1805 au înființat colonia Alexanderhoff numită astfel din recunoștință față de Țarul Alexandru I, care continua politica europenizantă a Caterinei II înființând și colonia Neubu. Multe resturi din emigranții germani au rămas, însă, în portul Odesa, care făcea progrese și fusese numit Palmira Sudului. Acești emigranți erau în majoritatea lor, probabil, meseriași. Pentru guvernator ducele Richeleu erau binevenit. I-a pus să construiască două cartiere de case în incinta orașului pe socoteala guvernului. Le-a dat împrumuturi bănești pentru instalarea atelierelor și le-a acordat toate drepturile și toate libertățile de care se bucurau restul coloniștilor. In orice caz au contribuit mult la desvoltarea rapidă a orașului care astăzi se situează cu cei 500.000 locuitori în rândul al 7-lea printre marile orașe ale Rusiei. Incă din anul 1803, din 5 firme comerciale două erau germane. Intre 1830 și 1850 au fost decenii de înflorire ale acestor firme germane.

Nici una din aceste firme n'au ajuns într'adevăr la o reputație mondială. Dar reputația și hărnicia acestor „odesiți" germani n'a fost pusă la îndoială niciodată. In comitetul ales al Camerei de Comerț al orașului se aflau întotdeauna 12-15 membrii din cei 50. In comitetul de direcție al Băncii Statului s'au aflat ani în șir doi membrii germani, comitetul Bursei avea ca președinte un german, iar printre consilierii de Stat se găseau mereu dintre ei.

Situația germanismului în Odesa, și în general, în Rusia, a fost la începutul acestui veac atât de puternică, încât nici măcar războiul mondial trecut n'a putut s'o sdruncine, cu toate problemele grele puse din fapt adversității ruso-germane. Numai bolșevismul cu grosolănia sa asiatică anticulturală, cu lipsa de înțelegere pentru rafinamentul sufletului uman și cu otrava disolvantă ideică a putut să aducă pe marginea ruinei și a disperării pe acești oameni bravi și tenaci. O muncă eminamente constructivă de un veac a fost aproape în întregime distrusă. Va fi nevoie de o mare încordare de voință pentru a reface ceea ce a fost distrus.

Căpitan rez.
Dr. Otto Folberth
Reporter de război P. P.

Inviorarea comerțului la Chișinău

La Camera de Comerț și Industrie din Chișinău au loc aproape zilnic consfătuiri cu reprezentanții negustorilor în vederea măsurilor ce trebuesc luate pentru înviorarea comerțului din capitala Basarabiei. In ziua de 12 Octombrie a avut loc o asemenea consfătuire în care printre altele s'a discutat problema fixării prețurilor maximale pentru diferite articole, problema pâinii, a cărei calitate este foarte proastă și chestiunea aprovizionării comercianților cu lemnele necesare în vederea iernii ce se apropie.

NOUL SEDIU AL DIRECTORATULUI CULTURII NAȚIONALE DIN BASARABIA

Directoratul Culturii Naționale din Basarabia și-a mutat, începând de astăzi sediul său de pe strada Stefan cel Mare, într'un imobil situat pe str. Regele Ferdinand 112, unde funcționează toate birourile susnumitului directorat. Toți cei ce trimit cereri sau rapoarte în legătură cu învățământul de toate gradele, sunt înștiințați pe această cale că trebue să le expedieze numai pe noua adresă.

Sărbătorirea căderii Odesei în Capitală

Știrea căderii Odesa a stârnit în Capitală un entuziasm de nedescris și o mândrie națională, cunoscute numai în zile ca acestea, de istorie românească.

Joi seara, când edițiile speciale ale cotidianelor au anunțat că trupele române au rupt dispozitivul de fortificații și au pătruns în interiorul orașului și când d. Mihail Antonescu, președinte ad-interim al Consiliului de miniștri, a comunicat la Radio marea victorie românească, populația Capitalei care aștepta cu inima strânsă acest eveniment a respirat ușurată și a manifestat, spontan, pe unde se găsea. In toate locuințele, au răsunat până târziu bucuria de lacrimi a tuturor, alternată de difuzoarele aparatelor cari transmiteau ultimele succese ale trupelor române și muzică populară.

Eri, sărbătoarea a căpătat un aspect oficial și pitoresc. Frumusețea cerului și a toamnei din copacii de pe bulevarde și din grădinile publice parcă venea, prompt, să completeze măreția momentului. Intr'adevăr, lua parte și Dumnezeu la bucuria Capitalei. Străzile, începând dela cea mai dosnică și neînsemnată și până la centru, erau pavoazate cu steaguri române, germane și italiene. Fâlfâirea moleșită a steagurilor dădea străzilor un fel de mișcare aprinsă, frumoasă, ca un salut. In marile vitrine, portretele M. S. Regelui Mihai I al Conducătorului și acela al Fuehrerului, au fost așezate între ghirlande de verdeață și între flori. Pretutindeni, ofițeri încărcați cu decorații și o afluență neobicinuită. Grupuri, grupuri, amatorii după noutăți citeau afișele din panourile chioșcarilor și ziarele recent apărute.

Și, nevăzut, cobora de sus — peste Capitală — ca un fior sfânt de viață românească și de victorie, de încredere în ce va să fie...

Programul manifestațiilor care a orientat sărbătoarea de eri, a fost punctat de numeroase clipe înălțătoare. Astfel, populația Capitalei s'a strâns de cu vreme în fața Palatului Regal, alături de elevii tuturor școalelor, de asociunile profesionale și de acelea ale foștilor luptători, precum și de miile de funcționari ieșiți să iar parte la această sărbătoare. Aci, după ce s'a intonat imnul regal român, „Horst Wessel" și „Giovinezza", imensa asistență a îngenunchiat pentru ostașii căzuți pe front, în sunetul unei rugăciuni pentru morți. Din fața Palatului Regal, populația s'a încolonat, ducându-se la legațiile germană și italiană unde a manifestat pentru Fuehrer și Duce.

ZIARIȘTII SLOVACI IN CAPITALĂ

Grupul ziariștilor slovaci cari ne vizitează țara au sosit în Capitală azi la orele 15.

Grupul se compune din domnii: Dr. Milan Hanko, directorul agenției oficialei T. A. și reprezentantul Asociației presei slovace; Jan Adami, delegatul Ministerului Propagandei, locțiitorul șefului propagandei; dr. Karl Hauskrecht, șeful presei germane din Slovacia; Andrei Vrbacky, redactor la ziarul „Slovac"; Josif Petro redactor la ziarul „Gardista"; Fritz Fiala, redactor la ziarul „Grenzbote"; sublocot. Juraj Ohrival, redactor militar, reprezentantul Ministerului Apărării Naționale slovac; Andrei Dobrota, redactor la ziarul „Slovac"; Josif Igaz, redactor la ziarul „Slovenska Pravda"; Josif Janik, redactor la ziarul „Slovenska Sloboda"; Dr. Geijza Fagula, reprezentantul Radio slovac; preot Aloiz Miakovic, reprezentantul Institutului slovacilor de peste hotare.

In Gara de Nord oaspeții au fost salutați de d. Petre Ilcuș, directorul presei, de funcționarii superiori ai Direcțiunei Presei și de reprezentanții Legației Slovace din Capitală.

D. Petre Ilcuș, Directorul Presei a urat bun sosit oaspeților în numele d-lui Prof. Mihai Antonescu, Vicepreședintele și Președintele ad-interim al Consiliului de Miniștri.

La orele 16 grupul împreună cu însoțitorii săi au depus o coroană la mormântul Eroului Necunoscut.

La orele 17 oaspeții au fost primiți la Președinția Consiliului de Miniștri de către Domnul Președinte al Consiliului, Prof. Mihai Antonescu.

Cuvântarea d-lui prof. Mihai Antonescu

In cuvântarea adresată ziariștilor slovaci, Domnul Prim Ministru a spus următoarele:

Domnilor,

Sunt fericit să salut pe pământul românesc pe reprezentanții scrisului zilnic al unui popor brav și prieten.

Ceeace salut în dvs. nu este numai prezentul care ne unește, prin drumul comun spre lumea nouă căreia îi legăm credințele noastre;

Ceeace salut în dvs. nu este numai trecutul nostru de lupte și de jertfe pentru libertate și pentru onoare.

Nu este nimic mai mare pe acest pământ decât lupta pentru drepturi și nu este nimic care să ridească mai puternic decât suferința comună.

Istoria scrisă de suferințe este veșnică.

Istoria scrisă de împliniri se arde la cea dintâiu flacără a luptei de libertate.

Am suferit împreună dealungul veacurilor.

Aceasta spune tot, despre viitorul [illegible] noastre, despre [illegible] de a [illegible] găsi [illegible] pentru ca să putem înfrunta viitorul cu aceeaș credință cu care ne-am înfruntat trecutul.

Suferința comună este buciumul veacurilor, care răsună poruncitor, despicând viitorul.

Aceasta ne unește pe noi de dvs. Ne unește lupta noastră din trecut, lupta voevodatelor slovace, izvorită din frământarea medievală atunci când au mijit înfruntătoare și Principatele noastre.

Iar când în veacul XV Principatele noastre întemeiau o conștiință de independență, pregătind apărarea creștină împotriva necredincioșilor, strămoșii dvs. duceau lupta pentru independența Slovaciei de odinioară.

Am convingerea că prietenia poporului Slovac este o temelie sigură pentru o unitate spirituală în această regiune.

Carpații ne-au unit în trecut; ei ne vor uni întotdeauna.

RASPUNSUL D-LU MILAN HANKO

In numele grupului a răspuns d. Milan Hanko, care a spus:

Domnule Prim-Ministru,

Suntem foarte fericiți că România a făcut cinstea micului popor Slovac dela poalele Carpaților ca prin reprezentanții săi de presă el să salute în acest moment Țara Românească care luptă glorios alături de armata germană și de armata noastră.

Suntem cu atât mai fericiți cu cât aducem, salutul poporului Slovac Mareșalului Antonescu, dvs. personal și poporului Român.

Este o deosebită cinste care ni se face că ni se dă posibilitatea ca prin această vizită a noastră să venim în mijlocul dvs. în acest moment de luptă și de strădanie comună pentru Europa de mâine, vizită pe care vă rugăm să o considerați ca începutul unei legături trainice dintre marele popor Român și poporul nostru.

Ziariștii oaspeți au ținut să mulțumească în mod special Guvernului român pentru tratamentul de largă îngăduință de care se bucură în România minoritatea slovacă.

In încheerea d. Prim Ministru Mihai Antonescu a mai adresat gazetarilor slovaci următoarele cuvinte:

Vă mulțumesc din toată inima pentru cuvintele rostite și la rândul meu vă rog să exprimați Președintelui Republicei Slovace și aminacatului Președinte al Guvernului Slovac, toată încrederea și stima noastră în aceste ceasuri când ducem o luptă comună pentru o civilizație nouă în Europa.

Din lupta împotriva molșevismului, Adolf Hitler și luptătorii lui se vor întoarce pentru a zidi o nouă civilizație întemeiată pe respectul drepturilor naționale, pe justiția adevărată, pentru națiuni și pentru clase.

*

Seara Direcțiunea Presei a oferit în cinstea oaspeților o masă la restaurantul Capșa.

ULTIMA ORA

ARMATA ROMÂNĂ A ŞTERS GREŞELILE TRECUTULUI

BERLIN, 17 (Rador). — Importanţa cuceririi oraşului Odesa este subliniată şi de ziarele de seară din capitala Reichului, care o comentează în prima pagină şi aduc omagii curajului arătat de trupele române aliate.

BERLINER BOERSEN-ZEITUNG declară:

Cucerirea Odesei de către români înseamnă mult mai mult decât un succes militar. România rămâne legată de aceste locuri de luptă prin legătura mistică pe care a creiat-o jertfa atâtor fii din cei mai buni ai ei. Pe acest câmp de luptă, înfruntând vreme de două luni un inamic perfect echipat şi înarmat, grosul forţelor româneşti a reparat şi a plătit greşelile săvârşite de conducătorii României după războiul trecut.

O ţară care a fost în stare să facă asemenea sacrificii şi atât de mari sforţări pentru câştigarea unei asemenea victorii, nu poate trece neobservată în organizarea continentului nostru.

DEUTCHE ALLGEMEINE ZEITUNG declară:

Poporul german împărtăşeşte şi el bucuria naţiunii române şi o felicită, după cum îl felicită şi pe conducătorul ei, mareşalul Antonescu, a cărui prevedere şi hotărîre politică şi militară a contribuit în cea mai mare măsură la evoluţia României.

POZIŢIILE FORTIFICATE DIN ODESA PREFĂCUTE IN RUINE

BERLIN, 17 (Rador). — Pe străzile Odesei, pe care soldaţii germani şi români defilează din primele ceasuri ale după amiezii de 16 Octombrie, numeroase clădiri din care sovieticii făcuseră poziţii fortificate de apărare nu mai sunt decât grămezi de ruine şi de cenuşă. Alinierea faţadelor prezintă goluri mari. In mai multe puncte ale oraşului, sovieticii au aruncat în aer blocuri întregi de case cu puţin înainte de intrarea trupelor armatei a IV-a română, pricinuind astfel suferinţi cumplite populaţiei civile.

Incercarea bine pregătită a bolşevicilor încercuiţi, de a fugi pe mare, a fost zădărnicită de atacurile avioanelor germane de luptă. In bazinul portului nu se mai văd decât vârfurile de proră ale vapoarelor scufundate.

In cartierele periferice dela nordul oraşului, două trenuri încărcate cu material de război şi cu soldaţi sovietici au fost distruse de focul artileriei române. Locomotivele şi vagoanele au fost aruncate depe linie până la o distanţă de 10 metri. Fugarii bolşevici au fost prinşi sub sfărâmăturile vagoanelor sau sfâşiaţi de exploziile lăzilor cu muniţii ce se aflau în vagoane.

ALTE AERODROMURI SOVIETICE DISTRUSE DE AVIAŢIA GERMANĂ

BERLIN, 17 (Rador).— Formaţiuni ale aviaţiei germane au atacat în cursul zilei de 16 Octombrie, cu un deosebit succes, un teren de aviaţie de campanie, linii de comunicaţie, poziţii de baterie şi de campanie sovietice pe întreaga lungime a frontului.

Intr'un timp extrem de scurt, au fost nimicite pe sol 15 avioane sovietice, pe frontul meridional.

Bombe căzute în plin au distrus un depozit de muniţiuni şi un câmp de aviaţie.

In sectorul central al frontului, formaţiuni ale aviaţiei de bombardament în picaj german au bombardat importante linii de cale ferată şi au întrerupt circulaţia pe patru linii, pe cari au fost distruse 18 trenuri şi patru gări.

Au fost deasemenea atacate coloane de transport, poziţii de campanie şi poziţii de artilerie de toate categoriile; o parte din ele au fost nimicite. Au fost distruse şase care de asalt sovietice, opt tunuri şi un mare număr de autovehicule.

Obiective de comunicaţie sovietice au fost grav atinse sau distruse pe frontul răsăritean, în sectorul nordic.

UN MARE NUMĂR DE AVIATORI SPANIOLI PARTICIPĂ LA LUPTA CONTRA BOLŞEVISMULUI

BERLIN 17 (Rador). — In afară de voluntarii „Diviziei Albastre" spaniole, aviatorii militari cei mai cunoscuţi din Spania s'au angajat spre a participa la lupta contra bolşevismului.

Un mare număr de aviatori spanioli a sosit acum câteva zile pe un câmp de aviaţie german. Printre ei se află mai mulţi aviatori care s'au remarcat în cursul războiului civil din Spania.

ECOUL CĂDERII ODESSEI IN BASARABIA

Entuziasta manifestaţie din Chişinău

Vestea căderii Odesei s'a răspândit în Chişinău cu iuţeala fulgerului.

Vineri de dimineaţă străzile erau populate de cetăţeni, dornici să afle amănuntele cuceririi celui mai important punct de rezistenţă dela Marea Neagră.

La orele 11 s'a adunat în faţa Catedralei oraşului o mulţime imensă de oameni din diferite categorii sociale.

S'a oficiat o slujbă religioasă de mulţumire lui Dumnezeu pentru biruinţa asupra vrăjmaşului de către un sobor de preoţi în frunte cu părinţii Ioan Andronic, consilier administrativ al Mitropoliei şi Serghie Bejan, directorul Seminarului Teologic din localitate.

După slujbă, d. col. Dobjanschi, primarul Municipiului, a rostit o frumoasă cuvântare, preamărind eroismul ostaşilor deschizători de drumuri spre culmile viitorului.

Părintele Ioan Andronic a vorbit în numele Bisericii, implorând binecuvântarea Cerului pentru cei ce s'au jertfit pe câmpul de onoare al Neamului.

Apoi, mulţimea s'a îndreptat spre Guvernământ, Primăria Municipiului şi Prefectura de judeţ, manifestând pentru victoria eroilor dela Odesa.

A plecat apoi spre consulatul german local, în faţa căruia a manifestat pentru M. S. Regele Mihai I, Mareşalul Ion Antonescu, Fuehrerul Adolf Hitler, Ducele B. Mussolini, armata română, germană şi italiană, precum şi pentru izbânda războiului sfânt.

Aici s'a intonat imnul naţional Român şi Grman, manifestând pentru alianţa celor două ţări.

Mulţimea s'a îndreptat apoi spre soclul statuiei Regelui Ferdinand întregitorul, unde au jucat Hora Unirii.

Fanfara liceului comercial de băieţi a intonat mai multe bucăţi patriotice.



Ostaşii români şi germani, în marginea unei păduri

COMUNICATUL GERMAN

SCUFUNDAREA VAPOARELOR DE TRANSPORT INCĂRCATE CU TRUPE SOVIETICE

BERLIN, 17 (Rador). — Inaltul comandament al forţelor armate germane comunică:

Din înaltul ordin al Mareşalului Antonescu, Conducătorul Statului Român, o armată comandată de generalul de corp de armată Iacobici şi sprijinită numai de câteva formaţiuni speciale ale armatei şi aviaţiei germane, a ocupat la 16 Octombrie oraşul şi portul Odesa. Astfel s'a încheiat victorios luptele grele care durau de două luni, contra unui adversar care ocupa în faţa Odesei poziţii de campanie amenajate în adâncime.

Prada n'a putut fi încă evaluată.

Pierzând Odesa, inamicul a pierdut unul din centrele cele mai importante ale industriei sale, unul din oraşele sale cele mai însemnate şi cel mai mare port al său la Marea Neagră.

In largul Odesei, aviaţia germană a atacat cu mare succes vapoarele de transport încărcate cu trupe inamice, care fugeau din oraş. Cu lovituri de bombe în plin, ea a scufundat şase vapoare totală de 30.000 tone. Alte opt vapoare mari au fost grav avariate, iar o vedetă sovietică a fost distrusă.

Intre Marea Azov şi Doneţ, urmărirea inamicului bătut este continuată de trupele germane, române, italiene, ungare şi slovace.

In sectorul nordic al frontului de sărărit, formaţiuni din legiunea Spaniolă au participat cu succes la luptă.

De altfel, pe tot frontul de răsărit operaţiunile continuă conform prevederilor.

Atacuri aeriene au fost date cu mult efect eri în cursul zilei şi peste noapte contra instalaţiilor de importanţă militară din Moscova.

Leningradul a fost şi el bombardat în noaptea de 17 Octombrie.

In faţa estuarului Humberului şi la vest de insulele Scilly, un mare vapor de comerţ şi un alt vapor de 1500 tone au fost scufundate de bombe.

Pe coasta de sud-est şi de vest a Angliei, avioane de luptă au bombardat instalaţiile din porturile inamice.

Câteva avioane engleze de bombardament au aruncat bombe explosive şi incendiare, noaptea trecută, asupra Germaniei de vest. In câteva localităţi, s'au înregistrat pagube neînsemnate. Un avion inamic a fost doborît.

COMENTARIILE PRESEI ITALIENE

CU ARMELE IN MÂNĂ INFANTERIŞTII ROMÂNI AU ZDROBIT ULTIMELE REZISTENŢE LA ODESSA

ROMA, 18 (Rador). — Evenimentul central pentru presa italiană de azi este cucerirea Odesei de către trupele române. Toate ziarele anunţă evenimentul cu titluri mari peste întreaga primă pagină, subliniind importanţa acestei strălucite victorii româneşti pentru soarta războiului anti-bolşevic.

„Odesa a căzut", anunţă cu caractere ari ziarele „Messaggero" şi „Popolo di Roma", care în subtitluri scriu: „Oraşul a fost cucerit prin asalt de către armata a IV-a". „Violente lupte". „Trupele liberatoare primite cu entusiasm de către populaţie".

Ziarul „Piccolo", odată cu oblicarea acestui eveniment citează cuvintele lui Stalin: „Cine stăpâneşte Odesa, este stăpânul Mării Negre".

Intreaga presă de dimineaţă publică pe prima pagină comunicatul Comandamentului Suprem al Armatei române şi cuvintele prin care d. Prim-Ministru ad-interim Mihai Antonescu a întovărăşit cit'rea acestui comunicat, care constitue cea mai glorioasă pagină din istoria războaielor României.

Sub titlul „Cum a fost cucerită fortăreaţa aceasta dela Marea Neagră", ziarul „Messaggero" publică o corespondenţă de pe frontul ucrainian a d-lui Rafaele Guzman.

„Odesa a căzut — scrie autorul corespondenţei". Trupele române au intrat în oraş, zdrobind ultimele nuclee de rezistenţă, care acum se revarsă continuând lupta pe străzile oraşului. Primele formaţiuni de asalt care au pătruns în oraş au ocupat principalele edificii publice, au cucerit punctele strategice şi au atins portul, pe care acum îl lumină. Asaltul s'a efectuat cu un asalt în toate direcţiunile, soldaţii glorioasei armate române, care au zdrobit ultimele fortificaţii ale ruşilor, la acea faimoasei „linia III" de care s'a vorbit atât timp şi fortificaţiile nu mai puţin cunoscute din imediata periferie a oraşului, au intrat în Odesa, înconjurând-o printr'o manevră îndrăneaţă.

Pretutindeni, populaţia care la început era încă uluită şi-a învins repede surpriza, înţelegând că motivele de teroare nu mai aveau sens şi a salutat în soldaţii Mareşalului Antonescu pe liberatorii săi.

Această populaţie înfometată şi îmbrăcată în zdrenţe, terorizată de bombardierele aeriene, dar poate şi mai mult la furia distrugătoare a bolşevicilor, care n'a cruţat nici proprietatea, nici vieţile omeneşti, a înţeles imediat că visul rău s'a terminat că războiul şi mai ales teroarea bolşevică se sfârşiseră pentru ea. Aşa încât, unde a putut, a găsit puterea de a reacţiona şi a ajuta ea însăşi pe victorioşii soldaţi să descopere şi să lichideze ultimele cuiburi de rezistenţă".

In continuare, d. Rafaele Guzman relatează violenţa şi caracterul de disperare pe care îl luase încercarea de rezistenţă a sovieticilor şi metodi ca acţiune a aliaţilor, cari susţinuţi cu multă eficacitate de arma aeriană, au reuşit să zdrobească rezistenţa bolşevicilor, cari atunci când şi-au dat seama că partida era definitiv pierdută, au transformat oraşul într'un imens rug.

Autorul corespondenţei scoate în relief importanţa strategiei pe care această victorie o are pentru desfăşurarea acţiunii militar ea aliaţilor în Crimeea şi scrie:

Odată cu căderea Odesei şi situaţia în Crimeea devine extrem de critică pentru bolşevici. Glorioasele trupe, care au cucerit oraşul, lucrează acum la stingerea incendiilor şi la neutralizarea zonelor minate şi întrebuinţează, cu eroism şi spirit de abnegaţie, toate mijloacele civilizaţiei pentru a feri populaţia de atrocităţile barbariei roşii".

Tot în prima pagină şi cu titluri pe patru coloane, POPOLO DI ROMA publică o corespondenţă de pe frontul Odesei a d-lui Armelani, intitulată „In faţa Odesei în flăcări". D. Armelani, cu o rară putere de evocare, dă o imagine a oraşului în flăcări, care depăşeşte orice posibilitate de închipuire şi relatează acţiunea aviaţiei şi a trupelor de uscat, care au ocupat „perla Mării Negre".

D. Armelani subliniază importanţa cuceririi acestui puternic bazin al bolşevicilor, cucerire care pentru Axă înseamnă noui prizonieri iş mai ales înseamnă capturarea unui considerabil material de război.

„Lupta a fost una dintre cele mai crunte din câte sau dat până acum pe acest zbuciumat şi chinuit front oriental".

Autorul corespondenţei, cu subtitlul „Eroismul şefilor şi al trupei", relatează una din fazele luptei încheiată cu victoria românilor şi îşi încheie articolul cu ilustrarea luptelor de stradă care se desfăşoară în interiorul oraşului, pentru lichidarea ultimelor nuclee de franciveri sovietici.

„GENERALUL IARNĂ" NU MAI POATE INTERVENI IN FAVOAREA ANGLIEI

ANKARA, 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB transmite:

Cunoscutul ziarist Yunus Nadi scrie, într'un articol publicat în ziarul CUMHURIYET şi intitulat „Generalul Iarnă", că, după părerea cercurilor politice şi militare anglo-saxone, operaţiilor armatelor germane vor avea mult de suferit depe urma apropierii iernei pe frontul de est. In cazul când „generalul Iarnă" ar interveni ca factor nou, cu viscolele şi gerurile sale aproape de nesuportat, acesta ar constitui — după anglo-saxoni — un factor în avantajul Sovietelor.

Acest punct de vedere s'a arătat a fi cu totul greşit. Un obstacol cu mult mai important ar fi trebuit, fără îndoială, să fie ploile torenţiale, care îşi fac apariţia în răsărit odată cu venirea toamnei, transformând drumurile în mocirle. Dar cu tot acest obstacol germanii au reuşit totuşi să realizeze în est un „război fulger" de o amploare cum nu s'a mai văzut în istorie. De aceea, iarna va reprezenta mai de grabă o înlesnire în plus pentru operaţiile germane, fără a se vrea să se spună prin aceasta că războiul va dura în totul iernei.

SITUAŢIA SOVIETICILOR ESTE GRAVĂ

Nori înfunecoşi se abat asupra Rusiei

STOCKHOLM, 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei STEFANI transmite:

Ziarul sovietic PRAVDA, care apare la Moscova, publică un articol în care declară că situaţia este gravă şi cere ca guvernul să trimită pe front noui trupe de rezervă.

Ziarul relevă că trimiterea de trupe pe front a fost cerută insistent de presa sovietică, însă ea nu a fost îndeplinită.

PRAVDA dă cam tot deodată amănuntul interesant anume că rezervele sovietice primesc instrucţia militară în timp ce sunt transportate spre front.

STOCKHOLM, 17. (Rador).— Corespondentul agenţiei DNB., comunică

Postul de radiodifuziune din Moscova a adresat Vineri dimineaţă un insistent apel către populaţia Moscovei, cerându-i să apere oraşul „până la ultima sforţare".

Apelul declară, între altele, că „nori ameninţători se adună deasupra oraşului". „Inamicul se află deja în faţa porţilor oraşului şi primejdia este foarte mare, însă locuitorii Moscovei vor lupta, toţi înţelegând să lupte".

STALIN RECUNOAŞTE CĂ UNIUNEA SOVIETICĂ ESTE PIERDUTĂ

ROMA, 17 (Rador). — Redactorul diplomatic al agenţiei „Stefani" face următoarele constatări interesante:

Evenimentele de pe frontul de răsărit şi criza ministerială din Japonia, a cărei soluţionare se şi întrevede după ce Impăratul a încredinţat generalului Tojo misiunea de a forma noul guvern, au produs în presa şi în cercurile politice din Londra o impresie profundă şi au desvăluit un mare val de pesimism.

Propaganda intensă, desfăşurată în Anglia şi în Statele Unite de organele guvernamentale, care în cele din urmă ajunseseră să creadă şi ele minciunile pe care le inventau, creiase în opinia publică a celor două democraţii un optimism care îi îmbăta. Cele două popoare anglo-saxone erau încredinţate că, cu toate cele câteva succese parţiale ale forţelor Axei, Sovietele vor putea rezista, situaţia în Extremul Orient nu se va schimba şi astfel Anglia şi Statele Unite vor putea petrece iarna în linişte, fabricând tunuri şi care de asalt pentru primăvara viitoare. Până atunci, s'ar fi câştigat câteva luni, în cursul cărora diplomaţia britanică ar fi putut opera în voe, creînd noui intrigi şi noui complicaţii folositoare cauzei britanice.

Dar iată că evenimentele depe frontul oriental iau o întorsătură catastrofală şi că Japonia adoptă o atitudine hotărîtă faţă de politica în doi peri a anglo-saxonilor. Nu le mai rămâne acum englezilor şi americanilor decât să se învinuiască unii pe alţii că şi-au înşelat alegătorii.

In Anglia s'au iscat certuri între Parlament şi guvern, ca şi între membrii guvernului. Deputaţii reproşează d-lui Churchill mutismul său subit şi îl somează să dea explicaţii cu privire la atitudinea pe care guvernul are de gând să o ia faţă de Uniunea Sovietelor. La rândul său, primul ministru britanic reproşează deputaţilor că manifestă o stare de spirit primejdioasă. In acelaş timp, englezii spun americanilor că Statele Unite au datoria imperioasă de a salva democraţia şi că în consecinţă trebue să-şi intensifice producţia, iar în schimb americanii reproşează englezilor carenţa lor şi declară că s'ar fi cuvenit ca englezii să încerce o debarcare în Europa. Dela Moscova sau din trenul care îl duce spre Kazan, Stalin adresează aliaţilor şi soldaţilor săi apeluri disperate, declarând că dacă ajutoarele promise nu vin cât mai repede, Uniunea Sovietică este pierdută.

Aşa se prăbuşeşte un castel de cărţi de joc clădit pe minciună.

POSTUL DE RADIO MOSCOVA NU MAI EXISTĂ

STOCKHOLM, 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB transmite:

AFTONBLADET anunţă că un post de radio sovietic a comunicat că postul de emisiune Moscova a fost lichidat şi înlocuit printr'un alt post de emisiune ce se află într'o localitate al cărei nume nu a fost indicat.

ALTE LINII SOVIETICE STRĂPUNSE DE TRUPELE BLINDATE GERMANE

BERLIN, 17 (Rador). — Trupele unei divizii de infanterie germană au atacat în ziua de 15 Octombrie în sectorul central al frontului de est, cu sprijinul unei companii de trupe blindate, poziţiile fortificate sovietice. Trupele germane au străpuns liniile sovietice şi şi-au continuat înaintarea.

In cursul acestui atac, compania blindată s'a distins în mod deosebit prin temeritatea şi bravura sa.

Rezistenţa sovieticilor a fost foarte înverşunată. Trupele sovietice, care erau întărite cu elevi ai şcolilor de ofiţeri şi cu alte rezerve, au opus, din cazematele lor moderne cu cupole blindate, o dârză rezistenţă. Dar printr'un curaj admirabil, trupele acestei divizii germane au sfărâmat pretutindeni rezistenţa şi poziţiile inamicului.

Colaborarea exemplară dintre infanterie şi trupele blindate germane a permis străpungerea liniilor sovietice, deschizând astfel calea în vederea realizării altor operaţiuni.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5-7-9